

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεικλιμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλευθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ φράγκα γαλλικὰ 60,
ἐξάμηνη 35 καὶ τρίμηνη 20.

ΑΜΕΡΙΚΗΣ : Ἐτησίᾳ δολλάρια 4, ἐξάμηνη 2
καὶ τρίμηνη 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 39ος

Ἀθήναι 13 Αὐγούστου 1932

Ἔτος 54ον. — Ἀριθ. 37

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARK TWAIN

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα εἶχε μαζευ-
τεῖ γύρω τους ἓνα σωρὸ κόσμος ποὺ
φώναζε καὶ ἀπειλοῦσε τὸν μικρό.
Ἕνας μάλιστα σιδηρουργός, γεμάτος
μουτζούρες, μὲ τὴν δερμάτινη ποδιά
ζωσμένη στὴ μέση του καὶ τὰ μανί-
κια ἀνασηκωμένα πάνω ἀπὸ τοὺς
ἀγκῶνες, ἦταν ἑτοιμὸς νὰ ἀρπάξῃ τὸ
παιδί ἀπὸ τοὺς ὤμους καὶ τὸ φοβέ-
ριζε πῶς θὰ τὸ πῆγαινε στὸ σιδερά-
δικό του γιὰ νὰ τοῦ γράψῃ μ' ἀναμ-
μένο σίδερο τὴν λέξη «κλέφτης» ἐ-
πάνω στὸ μέτωπο, ὅταν ἔξαφνα δέ-
χτηκε ἓνα γερὸ χτύπημα στὸ χέρι
μὲ τὴν ἀνάποδη ἐνὸς πελώριου σπα-
θιοῦ. Τὴν ἴδια στιγμή παρουσιάστη-
κε καὶ ὁ κύριος τοῦ σπαθιοῦ καὶ
φώναξε :

— Ἐ, σεῖς, καλοὶ μου ἄνθρωποι,
οἱ φωνές καὶ οἱ θυμοὶ εἶναι περιττοί.
Αὐτὰ τὰ πράγματα κανονίζονται στὸ
δικαστήριον. Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ κά-
νουμε ἐμεῖς τὸ δικαστή. Ἄφησε τὸ
παιδί, καλὴ μου γυναίκα.

Ὁ σιδηρουργὸς εἶδε μὲ τὴν πρῶ-
τη ματιὰ πῶς ὁ παλληκαρᾶς ποὺ μι-
λοῦσε ἔτσι ἦταν δυνατώτερός του.
Ἐτριψε τὸ χέρι του μουρμουρίζοντας
καὶ ἀπομακρύνθηκε. Οἱ ἄλλοι ἔμει-
ναν στὴ θέση τους καὶ σὺπαιναν στε-
νοχωρημένοι. Ὁ βασιλιάς ὅμως ἔτρε-
ξε πρὸς τὸν ἐλευθερωτὴ του καὶ τοῦ
φώναξε μὲ φωνὴν ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ
χαρὰ καὶ συγκίνηση :

— Μ' ἔκανες νὰ σὲ περιμένω πο-
λὺν καιρό, μὰ τώρα ἔφτασες στὴν
κατάλληλὴ στιγμή, σὲρ Μίλς! Σκόρ-
πισε αὐτὸ τὸ σκυλολόγι!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

Τὸ βασιλόπουλο στὸ δικαστήριον

Ὁ Χένδον μόλις κράτησε τὰ γέ-

λια του καὶ ψιθύρισε στ' αὐτὴ τοῦ
βασιλιά. — Σιγώτερα, σιγώτερα, Με-
γαλειότατε. Κράτα τὴ γλῶσσα σου,
κράτα τὴν καλά. Ἐχε ἐμπιστοσύνη
σὲ μένα κι' ὅλα θὰ διορθωθοῦν.

Ἦστερα εἶπε ἀπὸ μέσα του :

— Σὲρ Μίλς! Μὰ τὴν ἀλήθεια,
τὸν εἶχα ξεχάσει ὁλότελα αὐτὸν τὸν
τίτλο! Αὐτοῦνοῦ ὅμως τοῦ εἶναι ὅλες
αὐτὲς οἱ παλαβοῖδές καρφωμένες
στὸ μυαλό του καὶ δὲν τοῦ τίς ξε-
κολλᾷς μὲ κανένα τρόπο. Μὰ ὥστό-
σο τῶχω καλύτερο νὰ μ' ἔχῃ ἀνα-
κηρύξει ἱππότη αὐτὸς ὁ δύστυχος
μικρὸς στὴν φαντασίᾳ του, παρὰ νὰ
εἶμαι ἀληθινὸς κόντες σ' αὐτὸν τὸν
πρόστυχο καὶ κακὸν κόσμον.

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Ὁ Μπέμπης εἶναι πολὺ εὐχαριστημένος μὲ τὸ παιχνίδι του

Τῇ στιγμή ἐκείνῃ τὸ πλῆθος παρμέρισε γιὰ νὰ περάσῃ ἕνας χωρὸς φύλακας. Πλησίασε τὸ βασιλιάς καὶ θέλησε νὰ τὸν πιάσῃ ἀπὸ τὸν ὦμο, μὰ ὁ Χένδον τὸν ἐμπόδισε:

— Στάσου, παλληκάρι μου, εἶπε. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸν τραβήξῃς μὲ τὴ βία. Θὰ ἐρθῇ ἀπὸ μονάχος του. Αὐτὸ στὸ ἐγγύωμαι ἐγώ. Πήγαινε μπροστὰ γιὰ νὰ μᾶς δείξῃς τὸ δρόμο κι' ἐμεῖς σὰς ἀκολουθοῦμε. κατὰ βῆμα.

Ὁ χωροφύλακας τράβηξε μπροστὰ μαζί μὲ τὴ γυναῖκα ποὺ κρατοῦσε τὸ δέμα της στὴν ἀγκυλιά. Πίσω ἔρχονταν ὁ Μίλς μὲ τὸν προστατευόμενό του καὶ ἀκολουθοῦσε τὸ φιλοπερίεργο πλῆθος. Ὁ βασιλιάς στὴν ἀρχὴ ἤθελε ν' ἀντισταθῇ, μὰ ὁ Χένδον τοῦ ψιθύρισε στ' αὐτί.

— Μεγαλειότατε, συλλογιστῆτε ὅτι οἱ νόμοι εἶναι ἡ υπέρτατη ἐκδήλωση τῆς βασιλικῆς ἐπιβολῆς. Πῶς μπορεῖ ὁ ἴδιος ὁ νομοθέτης νὰ μὴν ἐννοῇ νὰ ὑποταχθῇ σ' αὐτούς, κι' ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος νὰ ἔχῃ τὴν ἀξίωση νὰ τοὺς σέβονται οἱ ὑπηκόοι του; Δίχως ἄλλο, ἐδῶ κάτι παράνομο ἔγινε, ἄσχετο ἂν ἐσεῖς δὲν φταίτε. Ὅταν ὅμως ἀργότερα ὁ βασιλιάς ξαναποκτήσῃ τὸ θρόνο του, θὰ εἶναι γι' αὐτὸν τιμητικὴ ἡ σκέψη πῶς ὅταν φαινομενικὰ δὲν ἦταν παρὰ ἕνα παιδί τοῦ λαοῦ, παραμέρισε τὸ βασιλικὸ του ἀξίωμα γιὰ νὰ ὑποταχθῇ στοὺς νόμους σὰν ἀπλὸς πολίτης.

— Ἐχεις δίκιο, εἶπε ὁ Ἐδουάρδος. Δὲν ἔχω ἀνάγκη νὰ μοῦ πῆς τίποτε παραπάνω. Θὰ ἴδῃς πῶς ὁ βασιλιάς τῆς Ἀγγλίας θὰ ὑποταχθῇ στοὺς νόμους μὲ τὴν ἴδια προθυμία ποὺ ἀπαιτεῖ νὰ δείχνουν καὶ οἱ ὑπηκόοι του.

Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα ἔφτασαν στὸ δικαστήριο. Ὁ δικαστὴς ἐκάλεσε τὴ γυναῖκα νὰ δώσῃ κατάθεση, κι' ἐκείνη ὠρίστηκε ὅτι τὴν κλοπὴ τὴν εἶχε κάνει ὁ μικρὸς ποὺ τὸν ἔπιασε μὲ τὰ κλοπιμαῖα στὰ χέρια. Κάνε-νας ἄλλος δὲ βρισκόταν γιὰ νὰ δώσῃ ἀντίθετη μαρτυρία, κι' ἔτσι ὁ βασιλιάς κατηγορήθηκε ὡς ἐνοχος.

Ἀνοίχτηκε τὸ δέμα καὶ βρέθηκε πῶς μέσα ἦταν τυλιγμένο ἕνα παχουλὸ καὶ ὁμορφοσυγυρισμένο σφαγμένο γουρουνάκι. Στὸ θέαμα αὐτὸ τὸ πρόσωπο τοῦ δικαστῆ σοβάρεψε μονομιάς, ἐνῶ ὁ Χένδον χλωμάσε κι' ἐνωίωσε μιά ἀνατριχίλα σ' ὅλο τὸ κορμί του. Μόνο ὁ βασιλιάς ἔμεινε ὀλό-τελα ἀδιάφορος γιὰτὶ δὲν ἤξερε τί σήμαινε αὐτὸ τὸ πράγμα. Ὁ δικαστὴς ἔμεινε σιωπηλὸς λίγα λεπτά κι' ὕστερα γύρισε καὶ ρώτησε τὴ χωριά-τισσα.

— Καὶ πόσο λογαριάζεις τὴν ἀξία τοῦ γουρουνιοῦ σου, κυρά μου;

— Τρία σελλίνια κι' ὀκτὼ πέννες, κύρ δικαστή. Οὔτε μιὰ πεντάρα λιγώτερο.

Ὁ δικαστὴς ἐξάρωσε τὰ χεῖλια του στενοχωρημένος κι' ἀνακάθησε στὴν καρέκλα του. Ὑστερα ἀπ' αὐτὸ δὲν ἔμειναν πιά μέσα παρὰ ὁ δικαστὴς, οἱ κλητῆρες, ὁ κατηγορούμενος, ἡ χωριάτισσα καὶ ὁ Μίλς Χένδον. Ὁ Χένδον ἦταν κατὰχλωμος καὶ χοντρές σταγόνες ἰδρώτα ἔσταζαν ἀπὸ τὸ μέτωπό του καὶ κυλοῦσαν στὰ μάγουλά του. Ὁ δικαστὴς γύρισε ξανά στὴ γυναῖκα καὶ τῆς εἶπε μὲ πονετικὸ ὕφος:

— Εἶναι ἕνα φτωχὸ κι' ἀνήξερο παιδί καὶ μπορεῖ νὰ τὸ ἐπρωξῇ ἡ πείνα· γιὰτὶ ζοῦμε σὲ μιὰ ἐποχὴ πολὺ κακὴ γιὰ τοὺς φτωχοὺς. Κοίταξέ το: Δὲ φαίνεται νὰ εἶναι κακὸ παιδί... Μὰ ὅταν πεινάει κανεὶς... Καλὴ μου γυναῖκα, τὸ ξέρεις πῶς ὅταν κλέψῃ κανεὶς ἕνα πράγμα ποὺ ἡ ἀξία του εἶναι μεγαλύτερη ἀπὸ δεκατρεῖς πέννες καὶ μισή, σύμφωνα μὲ τὸ νόμο, ἡ ποινὴ του εἶναι ἡ κρεμάλα;

Ὁ μικρὸς βασιλιάς τινάχτηκε καὶ τὰ μάτια του ἀνοίχτην ὀρθάνοιχτα ἀπ' τὸν τρόμο, συγκρατήθηκε ὅμως καὶ δὲν εἶπε λέξη. Μὰ μὲ τὴ γυναῖκα δὲν ἔγινε τὸ ἴδιο. Κατατρομαχμένη πετάχτηκε ἀπὸ τὴ θέση της καὶ φώναξε τρέμοντας ἀπὸ ἀγωνία:

— Θεέ μου, Θεέ μου, τί ἔκανα! Γιὰ ὅλο τὸν κόσμο δὲ θάθελα νὰ γίνω αἰτία νὰ κρεμαστῇ τὸ καίμενο τὸ παιδί. Γλυτώστε με ἀπ' αὐτὸ τὸ κακὸ, κύρ δικαστή. Τί νὰ κάνω; Πῶς νὰ τὸ διορθώσω;

Ὁ δικαστὴς πῆρε πάλι τὸ ἐπίση-μὸ του ὕψος καὶ εἶπε ἤρεμα:

— Μπορεῖς νὰ κατεβάσῃς τὴν ἀξία του, μιὰ καὶ τὸ ποσὸν ποὺ εἶπες δὲν πέρασε ἀκόμη στὸ πρωτόκολλο.

— Γιὰ ὄνομα τοῦ Θεοῦ! γράψτε το γιὰ ὀκτὼ πέννες καὶ μεγάλο τῶνο-μά Του ποὺ δὲν πῆρα ἕνα τέτοιο κρῖμα στὸ λαιμό μου.

Ἀπ' τὴ χαρὰ τοῦ ὁ Μίλς Χένδον ἔσχισε δλους τοὺς κανόνες τῆς ἐθιμοτυπίας. Ἀρπάξε τὸ βασιλιά στὴν ἀγκυλιά του κι' ἄρχισε νὰ τὸν φιλάει καὶ νὰ τὸν σφίγγῃ ἐπάνω του μὲ τέτοια ὀρμή, ποὺ ἔκανε τὴ Μεγαλειότητά του νὰ τὰ χάσῃ ἀπὸ ἐκ-πληξῇ καὶ ἀγανάκτηση. Ἡ γυναῖκα χαιρέτησε μὲ σεβασμὸ τὸ δικαστὴ καὶ βγήκε ἀπὸ τὴν αἵθουσα κρατών-τας τὸ γουρουνάκι της καὶ ὁ κλητῆ-ρας, ποὺ τῆς ἀνοίξε τὴν πόρτα, βγή-κε μαζί της ἔξω στὸ στενὸ διάδρο-μο. Ὁ δικαστὴς ἔγραφε ἀκόμα τὸ

πρωτόκολλο, μὰ ὥστόσο ὁ φιλόπο-πτος Χένδον ἤθελε νὰ μάθῃ γιὰ ποῖο λόγο ὁ κλητῆρας εἶχε ἀκολουθήσει τὴ γυναῖκα. Ἀνοίξε λοιπὸν ἀθόρυβα τὴν πόρτα καὶ ἄκουσε τὸν ἐπόμενο διάλογο:

— Καλοθερμμένο εἶναι τὸ γουρου-νάκι σου, κυρά, καὶ ψημμένο θὰ εἶ-ναι σὰ λουκούμι. Θέλω νὰ τὸ ἀγο-ράσω. Νά, πάρε ὀκτὼ πέννες.

— Ἀεὶ στὸ καλὸ μὲ τίς ὀκτὼ σου πέννες. Δὲν τὸ πουλάω τὸ γουρουνί. Μοῦ κοστίζει ἐμένα τῆς ἰδίας τρία σελλίνια κι' ὀκτὼ πέννες, οὔτε ἕνα δῖλεπτο λιγώτερο.

— Καλὲ τί μᾶς λές; Ἐβαλες ὄρ-κο στὸ ἱερὸ Εὐαγγέλιο πῶς τὸ γου-ρουνί σου κοστίζει ὀκτὼ πέννες, καὶ τώρα μοῦ λές πῶς κοστίζει παραπά-νω; Ἐδῶσες λοιπὸν ψεύτικον ὄρκο; Ἐλα πᾶμε πίσω στὸν ἐξοχώτατο κύρ δικαστὴ γιὰ νὰ δώσῃς λόγο γι' αὐτὸ ποὺ ἔκανες. Στὴν κρεμάλα θὰ πᾶς, νὰ τὸ ξέρῃς!

— Σῶπα, σῶπα, καὶ μένε. Δὲς μου τίς ὀκτὼ πέννες καὶ πάρε τὸ γου-ρουνί. Πάψε πιά νὰ φωνάζῃς.

Ἡ γυναῖκα ἔφυγε κλαίγοντας. Ὁ Χένδον ἔκλεισε τὴν πόρτα καὶ γύρι-σε πίσω στὴ θέση του. Ὁ κλητῆρας ἀφοῦ ἐφύλαξε πρῶτα τὸ γουρουνάκι σὲ μιὰ σίγουρη μεριά, μπήκε πάλι μέσα. Ὁ δικαστὴς ἐξακολούθησε νὰ γράφῃ λίγα λεπτά ἀκόμη. Ὑστερα ἔδωσε μερικὲς συμβουλὲς στὸ βασι-λιά μὲ πατρικὸ καὶ σοβαρὸ ὕφος καὶ τοῦ ἐδήλωσε πῶς τὸν καταδικάζει σὲ δέκα ἡμερῶν φυλάκιση στὶς δημό-σιες φυλακὲς καὶ σὲ δημόσια μαστί-γωση. Ὁ βασιλιάς εἶχε μείνει μ' ἀ-νοιχτὸ τὸ στόμα ἀπὸ τὴν ἐκπληξῇ, καὶ ἦταν ἔτοιμος νὰ πῇ στὸν εὐσ-πλαχνικὸ δικαστὴ πῶς μόλις ἀνέβαι-νε στὸ θρόνο του θὰ πρόσταζε εὐ-θὺς νὰ τοῦ κόψουν τὸ κεφάλι. Μὰ τὰ μάτια του συνάντησαν ἕνα αὐστηρὸ βλέμμα τοῦ Χένδον καὶ ἀναγκάστηκε νὰ καταπιῇ τὰ λόγια ποὺ ἔτοιμαζό-ταν νὰ ξεστομίσει. Ὁ Χένδον ἔπιασε τὸ χεράκι τοῦ προστατευομένου του, ἔκανε μιὰ βαθεῖα ὑπόκλιση στὸ δι-καστὴ καὶ ἀκολούθησε τὸν κλητῆρα ποὺ θὰ τοὺς ὠδηγοῦσε στὶς φυλακὲς.

Ὅταν ὅμως βγήκαν στὸ δρόμο, ὁ ἀγανακτισμένος βασιλιάς τράβηξε ἀ-πότομα τὸ χερί του ἀπὸ τὸ χερί τοῦ φίλου του καὶ φώναξε θυμω-μένα:

— Νομίζεις πῶς θὰ μὲ πᾶς ζων-τανὸ στὶς φυλακὲς ποὺ βάζουν τοὺς κοινούς λωποδύτες!

Ὁ Χένδον ἔσκυψε στ' αὐτὴ τοῦ βα-σιλιά καὶ τοῦ εἶπε ἀποφασιστικά:

— Ἐχεις ἐμπιστοσύνη σὲ μένα; Σῶπαίτε καὶ μὴ χειροτερεύεις τὴ θέ-

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟ ΧΑΡΡΥ ΚΟΜΠΛΕΝ

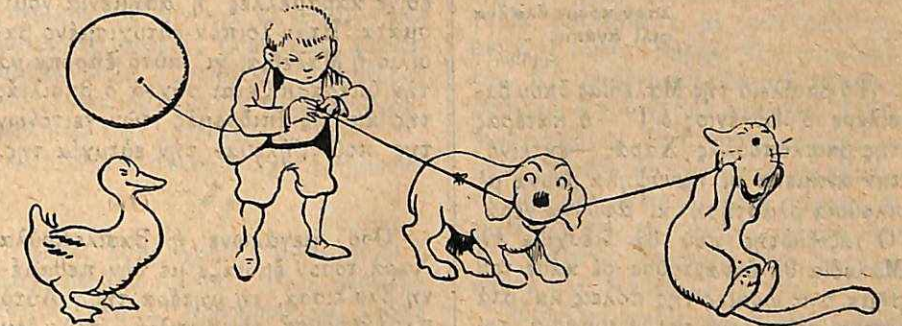
[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΚΕ'.

Ὡ, ναι! Οἱ περιπέτειες τῆς Κιτρινούλας δὲν εἶχαν τελειώσει, καὶ τώρα τὴν περίμενε ἡ φοβερότερη.

Γιατὶ δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα ἀπὸ τὴ στιγμή ποῦ ξύπνησε, καὶ βλέπει νᾶρχεται κατὰ πάνω της ἕνα σκυλί, ποὺ δὲν ἔδειχνε καθόλου φιλικὲς δια-θέσεις.

Αὐτὸ δὲ τὸ ξέρουμε. Σπάνια οἱ σκύλοι κι' οἱ γάτες γίνονται φίλοι. Ἀπὸ φυσικὸ τοὺς εἶναι ἄσπονδοι ἐχθροί, καὶ γι' αὐτό, ὅταν δυὸ ἄνθρω-ποι δὲ ζοῦν μονοιασμένοι παρὰ γρινιάζουν μεταξύ τους καὶ τσακώνουν-ται, λέμε: «Τὰ πάνε σὰν τὸ σκύλο μὲ τὴ γάτα».

Αὐτὸ τῶξερε καλὰ κι' ἡ Κιτρινούλα. Καὶ μόλις εἶδε τὸ σκυλί, τῶραλε στὰ πόδια γιὰ νὰ γλυτώσῃ.

Καὶ θὰ γλύτωνε, γιὰτὶ οἱ γάτες, σὲ τέτοιες ἐπικίνδυνες στιγμές, τρέ-χουν πρὶ γρήγορα ἀπὸ τοὺς σκύλους. Ἀλλὰ μὴν ξεχνᾶτε τὸ μακρὸ σκοινί ποὺ κρεμόταν ἀπὸ τὸ λαιμό της. Αὐτὸ τὴν ἔφαγε. Γιατὶ τὸ σκυλί, ἂν δὲν ἔφτασε τὴν ἴδια τὴν Κιτρινούλα, ἔφτασε ὅμως τὸ σκοινί ποὺ σερόν-ταν ἀπὸ πίσω της. Τῶπιασε μὲ τὰ δόντια του κι' ἔτσι ἡ δύστυχη ἡ γάτα βρέθηκε πάλι πιασμένη!

Τὴν ὥρα ἐκείνη, ἕνα μαγκόπαιδο ἔπαιζε κεῖ-κοντὰ μ' ἕνα μεγάλο

κόκκινο μπαλλόνι. Παρακολούθησε μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση τὸ κυνηγητὸ ποὺ ἔκανε τὸ σκυλί στὴ γάτα. Κι' αἶμα εἶδε νὰ τὴν πιάνῃ ἀπ' τὸ σκοινί, ἔτρεξε κοντὰ μὲ τὸ μπαλόνι του.

Γιατὶ τοῦ εἶχ' ἐρθεῖ μιὰ ἰδέα τοῦ κακοῦ παιδιοῦ: Νὰ δέσῃ τὸ μπαλ-λόνη του στὴν ἄκρη τοῦ σκοινοῦ καὶ νὰ πετάξῃ τὴ γάτα στὸ ποτάμι ποὺ ἔτρεχε δίπλα!

Τῶκανε ἀμέσως, χωρὶς νὰ ρωτήσῃ κανένα, — οὔτε τὸ σκύλο. Κι' ἔτσι ἡ δύστυχη ἡ Κιτρινούλα βρέθηκε στὸ νερὸ μ' ἕνα κόκκινο μπαλλόνι πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι της.

Οἱ μικροὶ κολυμποῦσαν στὸ ποτάμι, ἔβγαλαν τίς φωνές: «Πά, πά, πά! τ' εἶναι τοῦτο πάλι; Αὐτὴ ἡ γάτα ἔπρεπε νὰ κολυμπήσῃ... μὲ σωσίβιο!». Κι' ἀλήθεια, ἔτσι ἔμοιαζε. Γιατὶ τὸ δεμένο μπαλλόνι, ποὺ πῆ-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

Ἡ φυγή

Ἡ συνεφιασμένη χειμωνιάτικη ἡ-μέρα πλησίαζε στὴ δύση της. Οἱ δρόμοι ἦταν ἔρημοι. Λίγοι ἄνθρωποι βρισκόνταν ἀκόμη ἔξω, μὰ κι' αὐτοὶ φαινόταν ἐξαιρετικὰ βιαστικοὶ νὰ τε-λειώσουν ὅσο πρὶ γρήγορα μπορού-σαν τίς δουλειές τους, καὶ πρὶν δυ-ναμώσῃ τὸ κρύο καὶ πλακώσῃ ἡ νύ-χτα νὰ γυρίσουν πίσω στὸ ζεστὸ σπι-τάκι τους. Ἐτσι δὲν κοίταζαν οὔτε δεξιά τους οὔτε ἀριστερά τους καὶ δὲν πρόσεξαν καθόλου τοὺς δυὸ φί-λους μας καὶ τὸν κλητῆρα.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

Η ΜΑΤΙΜΟΥ ΚΑΙ Η ΓΑΤΑ

Ἐνας Μάρκος καὶ μιὰ Ψιψίνα ζούσανε μαζί σὰν καλοὶ φίλοι στὸ σπίτι ἑνὸς μεγάλου ἀφέντη, ὅπου καὶ ἀνατραφῆκανε «ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων». Μιὰ μέρα ποὺ βρισκόνταν κοντὰ στὸ τζάκι, εἶδανε νὰ ψήνονται κάτι κά-στανα ποὺ κάνανε νὰ τρέχουν τὰ σά-λια τῆς μαϊμούς. Αὐτὴ δὲν ἤξερε πῶς νὰ τάρπάξῃ. Τὴν ὥρα ὅμως ποὺ εἶ-πε ἡ ὑπηρέτρια εἶπε στὴ γάτα:

— Ἀδελφούλα, δὲν ἀγνοῶ τίς ἱκα-νότητές σου. Ξέρεις ἅπειρες μικρὲς πονηριές. Πρέπει σήμερα νὰ κάνῃς μιὰ λαμπρὴ πράξη.

— Μ' ὅλη μου τὴν καρδιά, εἶπε ἡ γάτα. Τί πρέπει νὰ κάνω;

— Ἀπλούστατα. Νὰ βγάλῃς ἀπὸ τὴ φωτιά αὐτὰ τὰ κάστανα.

Ἡ Ψιψίνα, δίχως νὰ χάσῃ καιρό, μεριάζει λίγο τὴ στάχτη μὲ τὸ πο-δαράκι της, κατόπι τὸ τραβάει, ξα-ναρχίζει, τραβάει ἕνα κάστανον ἀπὸ τὴ φωτιά, ὕστερα δυὸ, ὕστερα τρία ποὺ ἐν τῷ μεταξύ ἡ μαϊμού τὰ τρα-γανίζει.

Ἀπάνω σ' αὐτὸ μπαίνει ἡ ὑπη-ρέτρια στὴν κουζίνα καὶ τσακώνει στὰ πράσα τὴ γάτα.

— Ἀ, μπέρμπαντε, ἡ ἀφεντιά σου λοιπὸν τρώει τὰ κάστανα; καὶ λέ-γοντας αὐτὰ τὴν ἀρχίζει μὲ τὴ σκούπα...

Οἱ μικροὶ κατεργχρεοὶ εἶναι συνή-θως θύματα τῶν μεγάλων ποὺ τοὺς χρησιμοποιοῦν ὅπως ἡ μαϊμού χρη-σιμοποίησε τὸ ποδαράκι τῆς γάτας.

(Μετάφραση) ΑΗΜ. ΚΟΚ.

Η ΓΑΛΑΖΙΑ ΜΑΜΜΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ υπό HENRI JEANNE

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

— Συμβαίνει τίποτα, πίσω απ'αυτὸν τὸν τοῖχο; τὸν ρώτησε ὁ Φιλμάκης.

Καὶ χόπ! στὴ στιγμή ὁ μικρὸς σκαρφάλωσε καὶ βρέθηκε καβάλλα στὴ ράχη τοῦ τοῖχου, παραμερίζοντας κάτι κλαδιά πού τὸν ἐμπόδιζαν νὰ βλέπῃ.

— Μπᾶ! ἔκαμε κατάπληκτος. Μ'αὐτὸ εἶναι ἀληθινὰ ἔκτακτο! Θὰ φανταζόμαστε ποτὲ τέτοιο πρᾶγμα; Νὰ σκηνῇ ἐκ τοῦ φυσικοῦ! Ἐτοιμάσου γρήγορα, Γυριστή. Ὑπάρχει ἐδῶ θέαμα καὶ γιὰ τὰ μάτια σου καὶ γιὰ τὴ μηχανή σου!

Ὁ Φιλμάκης δὲν ἔλεγε καμμιά ὑπερβολή. Ἀπὸ τᾶλλο μέρος τοῦ τοῖχου συνέβαινε πραγματικῶς κάτι ἔκτακτο, πού ἔκανε τοὺς δυὸ θεατὲς νὰ γουρλώνουν τὰ μάτια ἀπὸ τὴν ἐκπληξη.

Τὸ κυνήγι εἶχ' ἐξακολουθήσει ὁ Ἀσφαλαχτὸς κυνηγοῦσε πάντα τὸ Ριρή, ὅχι γιὰ νὰ τὸν πιάσῃ ἀλλὰ γιὰ νὰ τὸν καταπονήσῃ. Ὁ φόβος κι' ὁ πόθος τῆς ἐλευθερίας ἔδιναν φτερά στὰ ποδαράκια τοῦ μικροῦ ὄρφανου. Διέκρινε, ἀνάμεσα στὰ δέντρα, τὸν τοῖχο πού τὸν καθυλάττειαν οἱ κλώνοι. Οἱ χαμηλότεροι, πού ἄγγιζαν σχεδὸν τὸ ἔδαφος, θὰ διευκόλυναν τὴν ἀναρρίχηση τοῦ παιδιοῦ καὶ κατόπι τὸ κατέβασμά του ἀπὸ τᾶλλο μέρος.

Γρήγορα ὁ πονηρὸς Ἀσφαλαχτὸς μάντεψε τὸ σχέδιό του. Κι' ἔβαλε σ' ἐνέργεια τὸ δικό του: Ἀρπάξε τὸ σχοινί, πού ἐκείνη τὴ στιγμή τοῦ ἔφερε ἡ μητέρα του, στάθηκε νὰ τὸν ξαναπεράσῃ πρὸς πολὺ ὁ Ριρῆς, καὶ χύθηκε μέσα στὰ δέντρα πού ἦταν σὲ κάποια ἀπόσταση ἀπὸ τὸν τοῖχο.

Φαινομενικὰ, ὁ Ριρῆς εἶχε τὸ δρόμο ἐλεύθερο. Μόνο γιὰ νὰ φτάσῃ στὸ κατάλληλο γιὰ τὴν ἀναρρίχηση μέρος, ἔπρεπε νὰ περάσῃ σὲ ἀπόσταση λίγων μέτρων ἀπὸ τὰ δέντρα ὅπου ἦταν κρυμμένος ὁ Ἀσφαλαχτὸς. Κι' ὁρμήσε, βασιζόμενος στὴ γρηγοράδα τῶν ποδιῶν του.

Ἀλλὰ λογάρισε χωρὶς τὸ σχοινὶ τοῦ λαθροκυνηγοῦ. Αὐτὸς τὸ σφενδόνισε μὲ τὰ ἐπιτήδεια χέρια του, τὸ σχοινὶ στριφογύρισε πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι τοῦ Ριρῆ κι' ἔπεσε, δεσμεύοντας μὲ τὴ θηλειὰ του τοὺς ὤμους καὶ τὸ στῆθος του.

Ὁ Ἀσφαλαχτὸς τότε τὸ τράβηξε ἀπότομα, ἡ θηλειὰ σφίχθηκε καὶ τὸ παιδί ἔπεσε ἀκίνητο στὰ χόρτα.

Ἀπὸ τὴ σκοπιά του, ὁ Φιλμάκης παρακολούθησε ὅλη αὐτὴ τὴ σκηνή. Κι' ὅταν εἶδε τὸ μικρὸ νὰ πέφτῃ, φώναξε μὲ ἀγανάκτηση:

— Τί κτήνος αὐτὸς ὁ χωριάτης! Ἐ, κύρ Γυριστή;

Λέγοντας αὐτὰ, στράφηκε πρὸς τὸ σύντροφό του καὶ τὸν εἶδε νὰ κατὰγίνεται σὲ μιὰ παράξενη ἀσχολία: Εἶχε στήσει τὴ μηχανή του — πού λίγο ἔμοιαζε μὲ κοινὴ φωτογραφικὴ μηχανή — τῆς εἶχε βάλει ἕνα στρόφαλο κι' εἶχε ἀρχίσει νὰ τὸν γυρίσῃ μὲ τόση ἀπάθεια σὰ νὰ εἴχε καφέ ἢ νὰ παίζε καμμιά λαντέρνα.

«Ὁ Λάμια κι' ὁ Ἀσφαλαχτὸς κάθισαν στὸ τραπέζι...»

Ἐννοεῖται, ὅτι τίποτ' ἀπ' αὐτὰ δὲν ἔκανε. Ὅπως θὰ κατάλαβαν οἱ νεαροὶ μου ἀναγνώστες, ὁ Γυριστὴς ἔπαιρνε ἀπλούστατα μιὰ κινηματογραφικὴ ταινία. Κι' αὐτὴ ἀκριβῶς ἦταν ἡ δουλειὰ του.

Ἐκπληκτος, ὁ Φιλμάκης ψιθύρισε:

— Ἀ! τὸ παίρνεις αὐτό;

Ὁ Γυριστὴς κούνησε μόνο τὸ κεφάλι του χωρὶς νὰ διακόψῃ τὸ γύρισμά του. Ὁ Φιλμάκης ὅμως δὲ συμμερίζετο ἀὐτὴ τὴν ἀπάθεια. Γεμάτος ἀγανάκτηση, εἶχε σηκωθεί ὀρθὸς στὴ ράχη τοῦ τοῖχου κι' ἔδειχνε στὸν Ἀσφαλαχτὸ τὴ γροθιά του σφιγμένη.

— Στάσου, Γυριστή, εἶπε, ἐγὼ θὰ συμπληρώσω τὴ σκηνή σου. Λέπει ἕνα πρόσωπο — ὁ ὑπερασπιστὴς τῶν ἀδυνάτων... Τί καλὸς πού θὰ εἶμαι σ' αὐτὸ τὸ ρόλο!.. Ἀ, τὸ κτήνος!..

Ἰδές, ἰδές πῶς δένει τώρα τὸ κακό μοῖρο τὸ παιδί!..

Ἀλήθεια! θριαμβευτὴς, ὁ Ἀσφαλαχτὸς εἶχε ὁρμήσει στὸ θῦμα του καί, βοηθούμενος ἀπὸ τὴ Λάμια, τὸ ἔδεσε μὲ τὸ σκοινὶ τόσο καλὰ, πού ἦταν ἀδύνατο πιά νὰ κάμῃ τὸ περὶ-μικρότερο κίνημα.

— Σὲ κρατῶ στὰ χέρια μου, παλιόπαιδο! οὐρλιάζε. Μ' ἔκαμες νὰ τρέξω καὶ νὰ λαχανιάσω, μὰ θὰ μοῦ τὸ πληρώσῃς!

Βλοσυρὸς, ἀδάμαστος, ὁ μικρὸς δὲν καταδέχτηκε νὰ παντήσῃ.

Ὁ Ἀσφαλαχτὸς τὸν σήκωσε στὰ χέρια σὰ δεμάτι.

— Νὰ τὸν φάμε μέσα, μάννα! Στὸ σπῆτι θὰ λογαριαστοῦμε!

— Ἐχεις δίκιο, γιέ μου, εἶπε ἡ Λάμια. Μέσα πρέπει νὰ κάνῃ κανεὶς τὶς δουλειές του, γιατί ἔξω ὑπάρχουν κι' ἀδιάκριτοι.

— Ἀ, στὸ χτύπημα δὲν πατεῖ φυγή!

— Ἐτοὶ νομίζεις; Γιὰ κοιτάζε-κεῖ!

Κι' ἡ γριά τοῦ ἔδειξε ψηλὰ τὸν τοῖχο, ὅπου, ἀνάμεσα στὰ κλαδιά, φαίνονταν τὰ κεφάλια τοῦ Γυριστῆ καὶ τοῦ Φιλμάκη.

— Ἀνάδεια πού σοῦ τὴν ἔχουν, μουρμούρισε, νὰ κοιτάζουν τί κάνει ὁ κόσμος... στὸ σπῆτι του!

Τὸ πρόσωπο τοῦ Ἀσφαλαχτοῦ κοκκίνησε ἀπὸ θυμὸ καὶ τὰ μάτια του ἀστράψαν ἄγρια. Κι' ἀφίνοντας χάμω τὸ Ριρή, πήρε χαλίκια καὶ σβώλους καὶ πετροβόλησε τοὺς ἀδιάκριτους.

— Τώρα θὰ σὰς βοήθῃσω νὰ κατεβῇ! τοὺς φώναξε σαρκαστικὰ.

Ὁ Γυριστὴς τᾶχασε, δίστασε.

Ἀλλὰ ὅταν ἕνας σβώλος ἀπὸ κάτω χτύπησε τὴ μηχανή του, ἔβγαλε κραυγὴ σὰ νὰ χτυπήθηκε αὐτὸς ὁ ἴδιος, τὴν ἀγκάλιασε γιὰ νὰ τὴν προσταλέξῃ, τὴν κατέβασε γρήγορα πίσω ἀπὸ τὸν τοῖχο κι' ἔπειτα ροβόλησε κι' αὐτὸς ἀπὸ τὴ σκοπιά του.

Μὲ μεγάλη ἀπογοήτευση εἶδε ὁ Φιλμάκης αὐτὴ τὴν υποχώρηση. Δὲ φαινόταν καθόλου διατεθειμένος νὰ μιμηθῇ τὸ φρόνιμο σύντροφό του. Ἀλλὰ ἐπειδὴ ἡ χάλασα τῶν βλημάτων ἐξακολουθεῖσε — καὶ μὲ μεγαλύτερη μάστιχα ἐπιτυχία, γιατί ὁ Ἀσφαλαχτὸς σημάδευε τώρα καλὰ — ὁ μικρὸς ἀναγκάστηκε νὰ φάσῃ τὴν ἐπικίνδυνη θέση του.

Πήδησε κάτω ἀπ' τὸν τοῖχο κι' ἔτρεξε νὰ βρῇ τὸ σύντροφό του, πού μὲ μεγάλα βήματα χωνόταν μέσα στὸ δάσος.

Ἀφοῦ ἔδωξε ἔτσι τοὺς ἀδιάκριτους, ὁ Ἀσφαλαχτὸς γύρισε στὸ Ριρή, τὸν ξανασήκωσε καί, ἀκολουθού-

μενος ἀπὸ τὴ μητέρα του, τὸν κουβάλησε στὸ σπῆτι.

— Πού θὰ τὸν κλείσῃς; τὸν ρώτησε ἡ Λάμια.

— Στὸ ὑπόγειο βέβαια! Καὶ δεμένο καλὰ πρέπει νὰ μαστε σίγουροι, μάννα. Ἀπόψε θὰ γιορτάσουμε τὴν κληρονομιά. Θὰ φάμε καὶ θὰ πιούμε! Ὁ γέρος εἶχε καλὰ κρασιά στὴν ἀποθήκη...

— Πού δὲν τὰ μετχειρίζεσθαι καθόλου...

— Μὰ τὰ φύλαγε γιὰ μᾶς!

Στὸ ὑπόγειο, ὁ Ἀσφαλαχτὸς ἔδεσε τὸ Ριρή ἀπὸ τὸ πόδι σ' ἕνα βαρὺ τραπέζι, κλείδωσε καὶ τὴν πόρτα κι' ἀνέβηκε στὴν κουζίνα ὅπου ἡ μητέρα του ετοίμαζε τὸ φαγητό.

— Ἀπόψε θὰ φάμε στὴ σάλα, εἶπε. Ἐμεῖς δὲν εἴμαστε τώρα οἱ ἀφεντάδες;

— Ἐμεῖς! ἐπιδοκίμασε ἡ γριά. Ἀμε τώρα στὴν ἀποθήκη νὰ φέρῃς κρασί.

Ἦστερ ἀπὸ μιὰ ὥρα, ἡ παλιὰ σάλα-τραπεζαρία τοῦ σπιτιοῦ μὲ τὰ θρόνινα ἐπιπλα, δεχόταν τοὺς πρόστυχους ἐκείνους δαιτυμόνες. Σ' ἕνα μικρὸ τραπέζι, δίπλα στὸ μεγάλο, ἦταν ἀραδιασμένες ἕνα σωρὸ μποτίλλιες σκονισμένες κι' ἀραχνιασμένες ἀπὸ τὸ ὑπόγειο. Ὁ Γιάννης κι' ἡ Κατερίνα ἔφαγαν κι' ἤπιαν...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'

Θλιβερὰ τὰ τωρινὰ,
Θαυμάσια τὰ περασμένα

Νύχτωσε. Τὸ σκοτάδι ἀπλώθηκε στὸ ὑπόγειο πού ὁ Ἀσφαλαχτὸς τὸ εἶχε κάνει φυλακή. Μόνο μιὰ φεγγαρχτίδα κατέβαινε ἀπὸ τὸν ἀνεμιστήρα καὶ φωτίζε τὸ χλωμὸ πρόσωπο τοῦ Ριρῆ πού ἦταν δεμένος ἀπ' τὸ τραπέζι.

Φοβισμένος ἀπὸ τὴ μοναξιά καὶ τὸ σκοτάδι, ὁ μικρὸς εἶχε κλείσει τὰ μάτια, ἀλλὰ δὲν κοιμόταν. Ὀνειρευόταν μόνο — ὄνειρευόταν ξυπνός.

Ξανάβλεπε τὸν ἑαυτοῦ του μικρὸ παιδάκι, ροδαλὸ καὶ γελαστό, νὰ περπατῇ μὲ τὰ βέβαια ἀκόμη ποδαράκια του ἀνάμεσα στὸ μπαμπὰ καὶ στὴ μαμμά... τὴ μαμμά τὴ γαλάζια. Ὁ, τί εὐτυχισμένοι πού θάταν στὴ βίλλα ἐκείνη ὅπου κατοικοῦσαν οἱ γονεῖς τοῦ Ριρῆ!

Θυμόταν ὅμως πῶς συχνά, πολὺ συχνά, στὸ μορφὸ σπῆτι τῆς ἀχρογιαλίας, μιλοῦσαν μὲ θλιμμένη φωνὴ γιὰ τὸν παππού.

Γιὰ τὸ μικρὸ Ριρή, ἦταν τότε σὰν ἕνα σκιαχτὸ ὁ ἄγνωστος αὐτὸς παππούς, πού προξενόσε τόσο λύπη — γιατί ἄραγε; — στὴ μαμμά καὶ στὸ μπαμπά. Ἀργότερα θὰ τὸν ἔβλεπε.

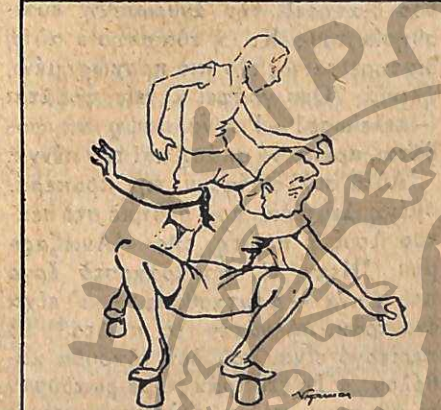
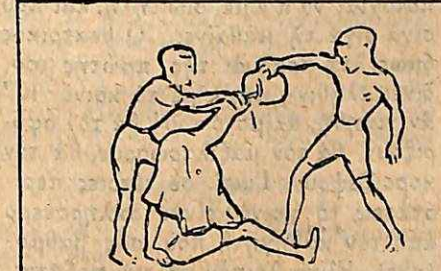
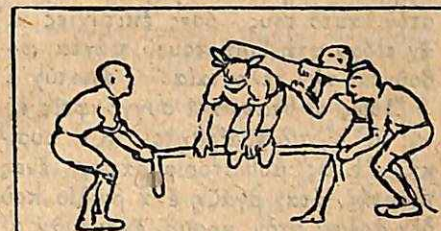
(Ἀκολουθεῖ) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ

Τώρα μὲ τίς διακοπές, εἶναι ἡ ἐποχὴ τῶν παιγνιδιών. Ὅλοι σας, ἰδίως οἱ μένετε σ' ἐξοχές, θὰ παίξετε ὅσα παιγνίδια ξέρετε, — καὶ θὰ ξέρετε βέβαια πολλὰ. Σὰς θυμίζω κι' ἐγὼ μερικά, πού εἶναι ἀπὸ τὰ συνηθέστερα καὶ στὴν Ἑλλάδα καὶ σ' ὅλο τὸν κόσμο.

1. Τὸ πῆδημα

Δένετε σ' ἕναν τὰ μάτια μ' ἕνα μαντήλι καὶ τὸν ἀνεβάζετε σ' ἕνα σκαμνὶ (ῥ, καὶ σὲ μιὰ ἀπλὴ σανίδα).

Ἦστερ ἀγκώνετε λιγάκι τὸ σκαμνὶ καὶ τὸ κουνάτε ἐλαφρὰ καὶ μὲ τρόπο, προσποιούμενοι καὶ λέγοντας ὅτι τὸ σηκώνετε ψηλά, ὅσο γίνεται ψηλά. Ἦστερ ἕνας κάνει νὰ χτυπήσῃ ἐλαφρὰ μιὰ σανίδα στὸ κεφάλι αὐτοῦ πού ἔχει δεμένα τὰ μάτια καὶ συγχρόνως τοῦ φωνάζετε:

— Τὸ ταβάνι! Πρόσεχε! Πήδα κάτω!

Αὐτὸς, βέβαιος ἀπὸ ὑποβολὴ ὅτι εἶναι ἀνεβασμένος ψηλὰ ὥς τὸ ταβάνι κι' ὅτι κινδυνεύει νὰ πέσῃ, πηδᾷ κάτω μὲ ὁρμὴ καὶ βρίσκεται ἀσφαλῆστατα στὸ πάτωμα, γιατί τὸ πῆδημα ἦταν μόνο ἀπὸ ὕψος μισοῦ μέτρου.

Ἐννοεῖται, ὅτι χρειάζεται μιὰ μικρὴ μυστικὴ συνεννόηση πρὶν ἀπ' τὸ παιγνίδι.

2. Ὁ ἀστρονόμος

Κι' ἐδῶ χρειάζεται μιὰ προηγούμενη μυστικὴ συνεννόηση.

Διαλέγετε ἕναν πού δὲν ξέρεῖ τὸ παιγνίδι, γιὰ νὰ κάμῃ τὸν ἀστρονόμο. Τὸν σκεπάζετε μὲ τὸ σακκάκι του καὶ ἕνας κρατεῖ τὸ ἕνα μανίκι του τεντωμένο μπροστὰ στὰ μάτια του, σὰν τηλεσκόπιο. Ἀνάβετε ἕνα κερί (τὸ παιγνίδι, φυσικὰ, παίζεται βράδυ) καὶ τοῦ τὸ δείχνετε ἀπὸ τὸ μανίκι:

— Βλέπεις τὸν Ἀρη;

— Τὸν βλέπω.

— Βλέπεις τὸ Σείριο;

— Τὸν βλέπω.

— Θέλεις τώρα νὰ ἴδεις καὶ τὸν Ἀδγερινό;

— Θέλω.

— Ἰδές τον!

Καὶ τοῦ ρίχνετε ἀπὸ μιὰ κούπα λίγο νερὸ στὸ μανίκι, πού τὸ δέχεται ἀνύποπτος στὰ μοῦτρα.

Ἦστερ νὰ θυμώσῃ, ἀλλὰ θάχει ἄδικο, γιατί εἶναι ἕνα παιγνίδι ἁθῶς. Μόνον νὰ προσέχετε νὰ μὴ τὸν βρέξετε πολὺ, γιατί τότε θὰ ἦταν ἀνάγκη νὰ πᾶι νὰ στεγνώσει.

3. Ποτηροδρομία

Δὲν ξέρω ἂν ἡ ὀνομασία εἶναι ἐπιτυχημένη. Θὰ μπορούσατε ἂν θέλατε νὰ τὴν ὀνομάσετε καὶ «τενεκεδοδρομία».

Παίρνει καθένας τρία τενεκεδένια ποτήρια ἢ τρία ἀχρηστά κουτιά ἀπὸ κονζέρβες. Μὲ τὴ βοήθεια αὐτῶν πρέπει καθένας νὰ φθάσῃ στὸ τέρμα, χωρὶς νὰ πατήσῃ χῶμα. Πατεῖ λοιπὸν κάθε πόδι σ' ἕνα καὶ τὸ τρίτο τὸ κρατεῖ στὸ χέρι. Ἦστερ βάζει μπροστὰ τοῦ αὐτοῦ τὸ τρίτο, πατεῖ πάνω καὶ προχωρεῖ ἔτσι ἕνα βῆμα. Ἦστερ σηκώνει ἐκεῖνο, ἀπ' ὅπου σήκωσε τὸ πόδι, τὸ βάζει μπροστὰ, πατεῖ σ' αὐτὸ καὶ προχωρεῖ ἔτσι ἄλ-

λο ένα βήμα. Και καθεξής, ως πού να φθάσει στο τέρμα.

Όποιος φθάσει πρώτος χωρίς να πατήσει χώμα, κερδίζει. Και ή διαδρομή, με τις πιο απρόοπτες στάσεις και κινήσεις, είναι άστειάτατη.

4. 'Απ' το ένα μάτι

Η παρέα χωρίζεται σε δύο. Οι μισοί σκεπάζονται μυστικά με σεντόνια, κρύβοντας και σώμα και πρόσωπο κι' αφήνοντας να φαίνεται μόνον το ένα μάτι. Κάθονται ύστερα κάτω, γι' να μη φαίνεται το ανάστημά τους, κι' έρχονται οι άλλοι μισοί, πού πρέπει να τους γνωρίσουν, χωρίς να τους πιάσουν, χωρίς να τους σηκώσουν απάνω, και χωρίς να ακούσουν ούτε τη φωνή τους ούτε το γέλιο τους. Άμα τους γνωρίσουν, σκεπάζονται αυτοί και καθεξής.

ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΕΡΟΣ

ΑΘΗΝΑ-ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΤΡΑΚ

Άγαπητοί μου,

Αν νομίζετε πως μόνο σεις έχετε τράκ στις εξετάσεις σας, είστε γελασμένοι! Έχουμε και μες οι μεγάλοι, σε πολλές περιστάσεις της ζωής μας. Και το τράκ το δικό μας δεν διαφέρει καθόλου από το δικό σας. Πως έσεις, όσο κι' αν είστε μελετημένοι, κι' όσες φορές κι' αν δώσατε εξετάσεις, φοβάστε, τρέμετε μη δεν πητέ ή δεν γράψετε καλά, και μην πάρετε κακό βαθμό, και μείνετε μετεξεταστέοι ή στην ίδια τάξη, και προπάντων μη ντροπιαστήτε την ώρα πού θα σάς εξετάζουν; Έτσι, άπαράλλαχτα και μες: όσο προετοιμασμένοι, έμπειροι κι' αν είμαστε, φοβόμαστε, τρέμουμε, σε κάποιες περιστάσεις, μη δεν τ'α πούμε ή δεν τ'α γράψουμε καλά, και δεν κάμουμε την εντύπωση πού ελπίζουμε, και μ'ας κατηγορήσουν, και μ'ας περιελάσουν Βαθμό βέβαια δεν θα μ'ας γράψουν σε κανένα ένδεικτικό ή απολυτήριο: θα μ'ας δώσουν όμως κι' ο βαθμός μας μπορεί να είναι καλός—έξοχα! περίφημα! θαυμάσια! — μ'α μπορεί να είναι και κακός—ού, αηδία! φρίκη! σάχλα!... Κι' ως πού ν'ακούσουμε αυτό το βαθμό, πως σφίγγεται ή καρδιά μας! Είναι ο φόβος, ή αγωνία, το τράκ...

Σας φαίνεται παράξενο; Κι' όμως έτσι είναι! Ο Ιεροκλήρυκας, πού θα βγάλει ένα λόγο από τόν άμβωνα, έχει τράκ. Ο δικηγόρος, ο εσαγγελέας, πού θα θ'αγορεύουν στο δι-

καστήριο, έχουν τράκ. Ο πολιτικός, πού θα μιλήσει στη Βουλή ή θα προφωνήσει τα πλήθη μιας διαδήλωσης, έχει τράκ. Κι' ο ήθοποιός πού θα βγεί να πρωτοπαίξει ένα ρόλο, κι' ο συγγραφέας πού θα δώσει ένα καινούργιο έργο του στο θέατρο, κι' ο δ-λοι τελοσπάντων όσοι έρχονται σ' ά-μεση έπαφή με το κοινό, έχουν τράκ σ'α να δίνουν εξετάσεις. Άς είναι κι' ήλικιωμένοι άνθρωποι, πού αυτή τη δουλειά την κάνουν από χρόνια. Κάθε φορά, το τράκ τους ξαναπαίνει. Είναι αδύνατο να ποχτήσουν την τέλεια γαλήνη, την άπάθεια, την άναισθησία. Όση πεποιθήση κι' αν έχουν στον έαυτό τους, όσες έπιτυχίες κι' αν είδαν στη ζωή τους, πάντα φοβούνται την τελευταία... άποτυχία.

Ίσως οι θεατρικοί συγγραφείς είναι κι' οι πιο ευαίσθητοι. Και φυσικά. Ένας μυθιστοριογράφος, ένας ποιητής, όταν βγάλει ένα βιβλίο πού δεν άρέσει στον κόσμο, έχει μιά άποτυχία, να πούμε, σιωπηλή, και πού σιγά-σιγά τη μαθαίνει. Ο θεατρικός όμως, τη βραδυά της πρώτης του, δίνει αληθινή μάχη με το κοινό. Κι' αν νικηθεί, άλλμονό του! θα τον σφουρίζουν, θα τον μαξιλαρώσουν, θα τον κοροϊδέψουν. Γιατί, σε τέτοιες περιστάσεις το κοινό είναι σκληρότερο από τον καθηγητή πού σ'α βαθμολογεί. Είναι λοιπόν να μη φοβάται, όσο διατηρεί την ανθρώπινη ευαισθησία του; Κι' ή ευαισθησία αυτή διατηρείται ως την πιο προχωρημένη ήλικία. Όσο γράφει κανείς, φοβάται — τελείωσε! — Για να πάψη να φοβάται, πρέπει να σπάσει και την πέννα.

Αυτά συλλογίζομαι την προπερασμένη Δευτέρα, πού δόθηκε στο θέατρο Δοξή ή πρώτη της «Ανιέζας» μου. Ήταν το τεσσαράκοντο έργο πού έδινα — φανταστήτε — κι' είχα ένα τράκ σ'α να ταν το πρώτο! Το περίεργο είναι πού δεν τ'ακρυδα καθόλου. «Έχετε τράκ;» με ρωτούσαν οι ήθοποιοί, πού μ' έδλεπαν νευρικό, δεικνύοντο. «Ναι, τους άπαντούσα, πολύ! — Μ'α και σεις; — Μάλιστα, κι' εγώ!». Σημειώστε ότι οι ήθοποιοι είχαν τη μεγαλύτερη βεβαιότητα γιά την έπιτυχία της «Ανιέζας». Ποτέ δεν έδωσα έργο πού να τους ένθουσιάζει τόσο. Για όλα είχαν αντίρρησης, άμφιβολίες γιά την «Ανιέζα» καμιά. Μ'α κι' εγώ ο ίδιος, όταν εξέταζα τα πράγματα ψυχρότερα, έβρισκα πως δεν ήταν καθόλου πιθανό ν'αχω άποτυχία. Άλλά μπορεί ποτέ κανείς να είναι βέβαιος γιά την τύχη ενός θεατρικού έργου; Έξαρτάται από τόσο πολλά! Ένα έλάχιστο, ένα παραμικρό άπρόβλεπτο, άρ-

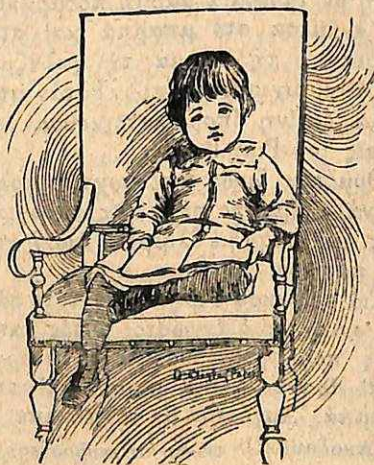
κει να διακυβέυση την έπιτυχία. Κι' όταν υπήρχε και μιά μόνο άμφιβολία, το τράκ δεν ήταν καθόλου άδικαιολόγητο. Γι' αυτό δεν ντρεπόμουν και να τόμολογώ. Άλλοτε, τ'α πρώτα μου θεατρικά χρόνια, τ'ακρυδα όσο μπορούσα. Ήθελα να κάνω το γενναίο, τόν άψήφιστο. Τώρα όμως μου φαίνεται πως δεν είχ' ανάγκη να προσποιούμαι. Κι' αυτή είναι ή μόνη διαφορά από το νεανικό μου τράκ.

Το πιστεύετε λοιπόν πως σ'α θυμόμουν; Πως θα γελάσουν, έλεγα, τ'α παιδιά, άμα τους πω πως στην πρώτη της «Ανιέζας» μου έτρεμα όπως τρέμουν κι' αυτά στις εξετάσεις! Δεν θα τόν περιμένουν, δεν θα τόν φαντάζονται, και θα τους κάμω μιά πολύ φαιδρή έντύπωση. Προπάντων όμως θα μάθουν πως δεν έχουν καθόλου άδικο να φοβούνται στις εξετάσεις. Είναι τόσο ανθρώπινο αυτό το τράκ! Και να σ'α πω την αλήθεια; Δεν έκτιμώ πολύ τους ανθρώπους πού δεν τ'αχουν. Φτάνει βέβαια να μην τ'αχουν σε μεγάλο βαθμό, όπως μερικά κορίτσια πού ξέρω. Κλάματα, παλμοί, λιποθυμίες, αϊθέρες, κωλώνιες... έ, αυτά είναι υπερβολικά...

Ευτυχώς, στις... εξετάσεις πού έδωσα με την «Ανιέζα», πήρα πολύ έκανοποιητικό βαθμό. Όλος ο κόσμος άρεσε το έργάκι κι' όλες οι έφημερίδες, χωρίς εξαίρεση, έγραψαν επαινετικώτατα. Είχα μιά από τις μεγαλύτερες θεατρικές μου έπιτυχίες, πού σ' αυτή συνετέλεσε βέβαια ή δ-ρακία σκηνοθεσία του κ. Σπύρου Μελά και το έξοχο παίξιμο της Άλίκης, του Νέζερ, του Μουσούρη κι' όλων των άλλων ήθοποιών. Ίσως θα την είδατε κιόλα, γιατί δόθηκε, ως σήμερα πού σ'α γράφω, και σε τρεις άπογευματινές. Θ'α δοθί ακόμα και σ' άλλες. Κι' είναι από τ'α έργα πού μπορούν να τ'α βλέπουν και τ'α μεγαλύτερα τουλάχιστο παιδιά και να διασκεδάζουν.

Σας άσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΨΥΧΕΣ

Ώ ψυχή μου... κλάψε

Το δειλινό διάβηκε, κι' ή νύχτ' άπλώθηκε γύρω στη φύση, άρμονική, σεληνόφωτη, γεμάτη άστέρια λαμπερά, γεμάτη ποίηση.

Ούτ' ένα άεράκι δε σε τ'α φυλλάματα των δέντρων, κι' ή θάλασσα, γαληνεμένη, άναυακλά μεθυστικά τις άναυγίες του φεγγαριού.

Όλ' άρμονικά.

«... Ψυχή μου, δες πως είσαι τώρα ήσυχη από μιά υπερεκτετατή άνακούφιση, πως άναπαύεσαι.

Ευτυχισμένη, γεμάτη άπ' τις καλές σου πράξεις, πού λάμπουν σάν άστέρια, σάν τή σελήνη, τη βασίλισσα της νύχτας, και γιά σένα, σάν την αλήθεια.

Το βυθό σου δεν τόν ταραίζει τίποτα, κανέν' άγέρι, σάν πόνος, σάν άπογοήτευση, όπως συμβαίνει συχνά, κι' ή αλήθεια άναυακλά, βαθειά μέσα σου και λάμπει σ'α διαμάντι.

Ώ ψυχή μου. Άς ήσουν έτσι πάντα!»

Γιά δεύτερη φορά, διάβηκε το δειλινό, κι' ή νύχτ' άπλώθηκε γύρω στη φύση, μαύρη, σκοτεινιασμένη, χωρίς φεγγάρι, χωρίς άστέρι, σωστή κόλαση.

Ένας δαιμονισμένος άέρας χτυπά άλύπητα τ'α δέντρα και κάνει τή θάλασσα να σηκώνη πελώρια κι' άγρια τ'α κύματά της και να μουνγυρίσει φοβερά.

Βροχή, χαλάζι, πέφτουν, τσακίζουν, καταστρέφουν τη γή.

Άστροπές λάμπουν πού και πού στο σκοτάδι, κι' οι κεραυνοί συμπληρώνουν τόν κατακλυσμό.

«... Ψυχή μου, δες, πως μοιάζεις τώρα, σάν μαύρη, άπ' την άμαρτία, μακριά άπ' την αλήθεια κι' άπ' τις καλές πράξεις, ταραγμένη, χύνεις πικρά δάκρυα μετάνοιας, πού σε αϋλακώνουν και σε καταστρέφουν.

Σε τί χάος είσαι ριγμένη!

Πόση αντίθεση έχεις, με κείνη την άγνή, την ολοκάθαρη!

Πόση άπόσταση σ'α, χωρίς!

Κλάψε όμως, ναι, κλάψε γι' αυτό, γιά να εξαγνιστείς. Άς λάμψη ή μετανοία σου σάν ένας φωτεινός ήλιος, πού με τ'α φεγγοβόλμηά του ν'α σβύσει το βαθύ σκοτάδι της νύχτας.»

Ίσπότης των Ρόδων

ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ

Είναι καιρός τώρα πού κάθομαι έτσι σκεπτικός επάνω στο γραφείο μου. Έχω μπροστά μου ένα βιβλίο γιά να διαβάσω, όμως μού είναι αδύνατο. Δεν ξέρω τί με στενοχωρεί. Βλέπω έξω άπ' το παράθυρο τόν φλογερό καλοκαιριάτικο ήλιο πού κοντεύει να δύση, να καταπλημμυρίσει με τ'ο άπλετο φως του, όλη τη φύση.

Παντού γύρω αισθάνεσαι τη χαρκτηριστική εκείνη σιγή, την άνήσυχη ήρεμία, πού συνήθως είναι πριν από τή θύελλα. Γύρω άπλώνονται όμαλά οι πεδιάδες ολόξανθες. Κάτω στο βάθος ή γαλανή θάλασσα φαίνεται τόσο ήσυχη, πού λες πως έχει πηξει. Ούτε τ'ο μικρότερο κυματάκι δε φαίνεται, δεν ά-

κούγεται ούτε τ'ο παραμικρό κελάδημα πουλιού.

Έξαφνα όμως όλη αυτή την ήρεμία τη διαδέχονται οι ζωηρές φωνές και τ'α χαριτωμένα γέλια και πηδήματα των παιδιών της γειτονιάς. Κλείνω τ'ο βιβλίο και πλησιάζω στο παράθυρο. Παρακολουθώ τους ζωηρούς μικρούληδες.

Τί γέλια! Τί φωνές! Τί χαρά! Μού θυμίζουν τ'α παιδικά μου χρόνια, χωρίς να τ'ο θέλω καταλαβαίνω πως ό νους μου αρχίζει να πετά πίσω, σε κάποια μακρινή εποχή. Όλες οι σηνές της παιδικής μου ζωής βλέπω να περνούν μπροστά άπ' τ'α μάτια μου, σάν κινηματογραφική ταινία, τόσο γρήγορα, πού δεν μπορώ καλά-καλά να τις θυμηθώ όλες.

Χωρίς να καταλάβω, βλέπω πως ό ήλιος έχει δύσει: τ'ο σούρουπο άρχινά. Έχει δύσει ό ήλιος, όπως και τ'α παιδικά εκείνα χρόνια, πού δε θάρθουν πίσω ποτέ. Κ' όσο γυρίζει ό χρόνος τόσο και φεύγουν.

Δεν περνά πολλή ώρα κι' ένα άπότομο κι' δ'ε κλάμα μ' άναγκάζει να κόψω τις σκέψεις μου.

Ξαναβγαίνω στο παράθυρο. Κοιτάζω. Είν' ό μικρός Κωστάκης της γειτόνισσας. Πεσμένος καταγής, με ματωμένο τ'ο ποδαράκι του, κλαίει, κλαίει άπαρηγόρητα.

Σε λίγο τρεχάτη έρχεται ή μαμμά.

Τί έχεις και κλαίς, παιδάκι μου, ποιος σε χτύπησε; να τόν σκοτώσουμε, χρυσό μου.

Και μέσα στην ζεστή άγκαλιά της μαμμιάς, βλέπω άπ' τ'ο παράθυρό μου τόν μικρό Κωστάκη ν' άπομακρύνεται σιγά-σιγά.

Κλείνω τ'ο παράθυρο κι' άνάβω τ'ο ηλεκτρικό. Πρέπει να διαβάσω. Αύριο έχουμε διαγωνισμούς! Κι' όμως νομίζω πως ακόμα κάτι με στενοχωρεί. Ή βραδυά άπόψε είναι τόσο βαρειά και τ'ο βιβλίο πιο βαρύ στο χέρι μου.

Πρωτόν Κελάδημα

Η ΘΕΙΑ-ΜΟΥΡΛΟΥ

Έτσι την έλεγαν στο χωριό μας. Την έζωσαν όλοι, μικροί και μεγάλοι, μ'α πιο πολύ τ'α παιδιά. Άν και πέρσσαν χρόνια από τότε, τη θυμάμαι σ'α να την είδα χθές.

Ήταν γριά, ξεγντάρα, χωρίς δόντια, καμπούρα, κι' είχε και μουστάκι άραιό. Τάσπρα της μαλλιά δε θυμάμαι ποτέ να τ'αχε χτενισμένα. Τάφινε έτσι ξέπλεγα. Ήταν πολύ άσχημη, τόσο πολύ, πού οι μαννάδες τη μεταχειρίζονταν γιά να φοβίζουν τ'α μικρά παιδιά τους.

Μην κλαίς! κάθισε φρόνιμα γιά τ'ο θά φωνάξω τή θειά-Μουρλού! Κι' έμεινε τότε, παιδιά κλαψάρακα όπως δ'α όλα τ'α παιδιά, από τ'ο φόβο μας π'αύαμε τ'ο κλάμα και καθόμαστε ήσυχα, τσιμουδιά. Τ'ο βλέμμα της είχε κάτι τ'ο άγριο, ή φωνή της ήταν τραχιά. Μ'α είχε καλή καρδιά. Τί μ' αυτό; Μεις τότε δεν την έζωαμε γιά καλή, δεν της δώσαμε ίσως και εύκαιρίες να δείξη την καλοσύνη της, γιά τ'ο μ'αίς τ'ο βλέπαμε την άποφύγαμε από φόβο, από αηδία, γιά την άσχημία της.

Όλοι την άποστρεφόμαστε και τη φοβόμαστε μάλιστα: πιο πολύ άπ' όλα τ'α παιδιά, ό Γιαννάκης. Πόσο τη φοβότανε! Άρκους ν' άκούση τ'ονόμα της μόνο γιά να χαθή από μπρός σου. Πολλές φορές είχα έκμεταλλευθεί τόν φόβο του αυτόν, και ν'α πως:

Συνηθίζαμε, εγώ κι' ό Γιαννάκης πού είμαστε άχώριστοι από μικρά, ν' άγοράζουμε καρμέλες με τ'α ρέστα πού θ'α μ'ας έμεναν από τ'α ψώνια πού κάναμε. Τις καρμέλες, έπειτα από τ'ο θέλημα, τις μοιράζαμε «μ'α σύ, μ'α γώ...». Ή μοιρασιά δεν προχωρούσε δίκαιη ως τ'ο τέλος, γιά τ'ο τότε με ψευτική τρομάρα φώναζε: «Νά ή θειά Μουρλού!» Κι' ό Γιαννάκης έξαφνιζόταν από μπρός μου ξεχνώντας τις καρμέλες, πού τις έξαφνιζα όλες προτού ξαναφανή και μού ζητήσει τ'ο μερετικό του...

Με τ'ο φόβο αυτόν της θειάς-Μουρλούς μεγαλώσαμε όλοι μας. Και σάν τελειώσαμε τ'ο Σχολαρχείο, ζώσε άκόμη ή θειά-Μουρλού, όχι γιά να μ'ας φοβίξη, αλλά γιά να φοβίζουμε μες οι μεγάλοι πιά τ'α μικρά αδελφάκια μας. Τότες μόνο καταλάβαμε την άγαθή της ψυχή. Πού να φανταστούμε μες, μικροί τότες, πως τ'ο άσχημο αυτό σώμα έκρυβε την πιο άκριβή καρδιά. Τότες μόνο καταλάβαμε την καλοσύνη της, γιά τ'ο, σάν μεγάλοι πούμαστε, την πλησιάζαμε και τη γνωρίζαμε καλύτερα. Πόσο είχαμε γελαστεί μικροί νομίζοντάς την κακιά! Έγώ μάλιστα ρωτούσα συχνά, κλαίγοντας, τ'ο Χριστούλη μας, γιά τ'ο να την φέρη στον κόσμο γιά να μ'ας «τομάξη»;

Όλοι πιά την άγαπήσαμε, τη βοηθήσαμε. Ήταν μόνη, φτωχιά, παντρημένη. Κι' ό Γιαννάκης, πού είχε γίνει πιά Γιάννης, δε τη φοβότανε να την πλησιάξη και ν'α της δίνη τ'α ρέστα από τ'α ψώνια πού άλλοτε τα παίρναμε καρμέλες. Από αυτή την άλλαγή τ'ο Γιάννη ό μόνος πού βγήκε χαμένος ήμωνα εγώ, γιά τ'ο έτσι πού δεν φοβότανε πιά τη θειά-Μουρλού, δεν μπορούσα να τόν ξεγελάσω και να μείνω κύριος της χαροστακούλας με τις καρμέλες. Κρίμα! Οι καρμέλες ήταν ακόμη και τότες ή προτίμησή μου.

Νυχτοπούλι

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Τ'ο Μύρον της Άνδρου συναντά στο δρόμο τή μικρή Βαγγελιώ, πού είναι μαύρη σάν άραπάκι, και της λέει:

— Πως είσαι, καυμένη Βαγγελιώ, τόσο μαύρη;

Κι' εκείνη άπαντά:

— Και πού να μ'ε δ'ης στην καλή μου μαυρίλα!

(Γεγονός)

Ή άρρωστη Άθηνά μονολογεί:

— Άχ! γιά τ'ο δεν έτρωγα πολύ όταν ήμουν καλά, και ν'α μην πεινώ τώρα;..

(Γεγονός)

Ό Θεός: — Δεν πρέπει να κλαίς, Τότη, γιά τ'ο όταν θ'α μεγαλώσης, θ'α είσαι άσχημος.

Ό Τότης: — Έσύ λοιπόν, θεέ, θ'α κλαιγες πολύ όταν ήσουν μικρός...

Μελαγχρινή Συριανοπούλα

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ Μ. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΠΡΟΣ ΣΥΝΘΕΣΙΝ ΜΥΘΟΥ

[*Ἰδε «Διάπλασιν» τοῦ 1931, φυλ. 34*]

Στ' Αποτελέσματα τοῦ περσινικοῦ Διαγωνισμοῦ εἶπα τί πρέπει νά ἔχη ἕνας Μῦθος γιά νά εἶναι καλός. Δέν εἶναι ἀνάγκη νά ἐπαναλάβω ἐδῶ τὰ ἴδια. Κί' ἐρχομαι ἀμέσως στήν ἐξέταση τῶν Μῦθων πού ἔλαβα γιά τόν Διαγωνισμό τοῦτο. Φυσικά, εἶναι ἀδύνατο νά μιλήσω γιά ὅλους, νά δείξω τοῦ καθενός τὰ προτερήματα καί τὰ ἐλαττώματα. Καί θά περιορισθῶ σέ μερικόνους, πού ἡ ἐξέτασή τους μπορεῖ νά ὀδηγήσῃ καί τούς ἄλλους μυθογράφους... γιά τὸ μέλλον.

Πολλοί ὡς ἐπιμύθιο ἔχουν τὴν ἐλευθερία, ὅτι δηλαδή ἀξίζει καλύτερα νά ζῇ κανεὶς ἐλεύθερος, ἔστω καί λίγο, παρά πολὺ καί σκλαβωμένος, ὅτι πρέπει νά θυσιάσῃ καί τὴ ζωὴ του γιά τὴν ἐλευθερίαν κτλ. Ἔτσι ὁ *Ὀυρανὸς τῆς Δόξης* μᾶς διηγείται γιά δυὸ ἀηδονία πού τάπισαν καί τὰκλεισαν σ' ἕνα κλουβί. Τὸ ἕνα ὑποτάχθηκε στὴ σκλαβιά· τὸ ἄλλο πολέμησε νά ξεφύγῃ. Ἀλλά τὰ σύρματα τοῦ κλουβιοῦ ἦταν πολὺ στενά, τὸ ἀηδόνι ζουπλήχτηκε καθὼς περνοῦσε ἀνάμεσά τους· κ' ἔπεσε κάτω στὸν κῆπο ἐτοιμοθάνατο. Τὸ ἄλλο τότε τοῦ εἶπε: «Γιατί δὲν καθόσουν στὸ κλουβί; θά κέρδιζες τουλάχιστο τὴ ζωὴ σου». Καί τὸ ἀηδόνι πού ξεψυχοῦσε, ἀποκριθὲν: «Καλύτερα μᾶς στιγμύλας ἐλεύθερη ζωὴ, παρά μᾶς ζωούλας σκλαβιά καί φυλακή». Ὁ μῦθος αὐτὸς ἔχει καλὴ ιδέα, ἀλλὰ εἶναι κοινός, εἶναι γραμμένος μὲ πολλὰ λόγια καί ἐκείνο τὸ «μᾶς ζωούλας» δὲν ἔχει τὴ θέσιν του· «ὀλέκερξ ζωῆς» ἔπρεπε νά πῇ· ἐμεῖς βέβαια λέμε «ζωούλα» τὴ ζωὴ ἐνός μικροῦ πουλιοῦ, ἀλλὰ τὸ ἴδιο τὸ ἀηδόνι δὲν εἶναι φυσικὸ νά πῇ ἔτσι τὴ ζωὴ του.

Πιὸ πρωτότυπος καί καλογραμμένος, μὲ τὴν ἴδια περίπου ιδέα, εἶναι ὁ μῦθος τοῦ *Δούλης Δωδεκανήσου*. Ὁ Βάτος λέει σ' ἕνα Τριαντάφυλλο πού τὸ βλέπει μαρμαμένο: «Πῶς; μαρτύρηκες κίολα, καίμειο, σὺ πού χτες μόλις ἀνοιξες τὰ φύλλα σου;» Καί τὸ Τριαντάφυλλο μὲ κόπο ἀπαντᾷ: «Ἀλήθεια, μόλις χτες ἀνοίξα καί σήμερα πεθαίνω. Μὰ γέμισα μὲ τὴ μυρωδιά μου τὸν κῆπο· κί' ἔτσι πεθαίνω εὐχαριστημένος». Ἐδῶ, βλέπετε, ἡ ὥραια καί χρήσιμη ζωὴ ἀντικαθίσταται τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἄλλων μύθων. Προτιμῶ ὅμως, σ' αὐτὸν τὸν κύκλο, τὸ μῦθον τῆς *Παλῆς Ἀθήνας*, πού εἶναι καί ὁ ὠραιότερος ἀπ' ὅλους: Τὸ ἄλλο, πού γυρίζει τὸ μαγικονόγητο, πού ζεῖ δηλαδή στὴ σκλαβιά, ὥστ' αὐτὴν πεταλοῦν ἀν εἶναι ἀλήθεια πῶς ζεῖ μὴ μόνον ἡμέρα. Καί ἡ πεταλοῦσα τοῦ ἀπαντᾷ πῶς ἀξίζει καλύτερα μᾶς μόνον ἡμέρας ἐλευθερίας ζωῆς. Ὁ μῦθος αὐτὸς εἶναι ὠραῖος ὅχι μόνον ὡς ιδέα, ἀλλὰ καί ὡς εἰκόνα, καί ὡς γράφημα: Δέν ἔχει οὔτε μιά περιττὴ λέξη.

Πολὺ ἀνώτερος θάταν τῆς *Πάνθειας Ἀβραδάτου*. Γιατί πρῶτα εἶναι ἔμμετρος, καί μάλιστα ἔχει πολὺ καλοὺς στίχους. Κί' ἔπειτα ἡ ιδέα του εἶναι πρωτοτυπώτερη: Ὁ σκύλος ῥώτησε νὸ κανάρι πῶς κάνει καί κλαίει εἰς ὥρατα. Καί τὸ κανάρι τοῦ ἀποκρίθηκε πῶς δὲν ἔχει καμμιὰ ξεχωριστὴ τέχνη, ἀλλὰ ἐκνοιοκλεῖναι ὁλόεντα τὸ στό-

μα του καί ξεφωνίζει. Θέλει νά πῇ ὅτι ἔτσι κάνει καί ὁ ποιητής· ἡ τέχνη του εἶναι θεῖο δῶρον, τὴν ἔχει ἀπὸ φυσικὸ του, καί δὲν μπορεῖ νά τὴν διδάξῃ σὲ κανένα πού νά μὴν εἶναι γεννημένος ποιητής. Μπορεῖτε νά κρίνετε τώρα πόση ἀξία θά εἴχε αὐτός, ὁ μῦθος, ἀν δὲν ὑπῆρχε ἕνας ἄλλος, γαλλικός, γνωστότατος: τοῦ γαιδάρου καί τοῦ ἀηδονίου. «Comment fais-tu?» ῥωτᾷ ὁ γαῖδαρος τ' ἀηδόνι. Κί' αὐτὸ τοῦ ἀπεκρίνεται: «J'ouvre le bec et je fais tu tu tu...»

Ὁ μῦθος τοῦ *Ντίνου Ἀγγερίτη* μοῦ φάνηκε κάπως βεβιασμένος. Γάτα δέ-μένη κί' ἀπαρτιμένη στὸ δάσος δὲν εἶναι συνήθιστο πρᾶγμα. Ἀλλ' ἂς ὑποθέσουμε. Παρακαλεῖ δυὸ πουλάκια νά τὴν ἐλευθερώσουν. Τὸ ἕνα τὴν ἀκούει καί τὴν ἐλευθερώνει. Ἀλλὰ πῶς; Φαντάζεστε «πουλάκι» νά λύνῃ ἡ νά κόβῃ τὰ δεσμά μᾶς γάτας; Ἐγὼ ὄχι. Ἡ γάτα, μόλις ἐλευθερώνεται, χάρει τὸ σωτήρα της. Φυσικὴ αὐτὴ ἡ ἀχαριστία. Ἀλλὰ ὅταν τὸ ἄλλο πουλί, τὸ φρόνιμο, πού δὲν κατέβηκε ἀπὸ τὸ δέντρο, φωνάζει σ' ἐκεῖνο πού ξεψυχοῦσε στὸ στόμα τῆς γάτας: «Θεομόνηλο, τί ἔκανες; δὲν ἔξερες τώρα τί σέ περιμένει;» παῖνον τὴν ἀπάντησιν: «Τὸ ἔρω» μὰ ἡ εὐχαρίστησις ἀπὸ τὴν πράξιν μου μένει πάντα ἡ ἴδια. Ἀδύνατο! Τὴ στιγμὴ ἐκεῖνὴν τὸ πουλάκι δὲν θά θυμόταν τὴν καλὴν του πράξιν, παρά γιά νά καταρᾶσθῃ τὴ μαυρὴν ἀχαριστίαν τῆς γάτας καί νά κλάψῃ τὴν ἀδικοκλή-μένην ζωὴν του. Ἀφίνω τώρα πῶς τὴ στιγμὴ πού τὸβλεπε νά ξεψυχᾷ, τὸ ἄλλο πουλάκι δὲν μποροῦσε νὰ τοῦ πῇ: «Δὲν ἔξερες τώρα τί σέ περιμένει;» Ἐπρεπε νὰ τοῦ πῇ: Δὲν ἔξερες τί σέ περιμένει; — Πόσα λάθη, ἀλήθεια, λογικά, ψυχολογικά, πραγματικωστικά, μπορεῖ νὰ ἔχῃ ἕνα μικρὸ κείμενο ἀπὸ δέκα ἀράδες, καί πόσο δύσκολο—κί' ἂς φαίνεται εὐκολο—νὰ γραφῇ ἕνας μῦθος λογικός, ψυχολογημένος καί στηριγμένος στὴν πραγματικότητα. Καί γιατί ὁ *Ντίνος Ἀγγερίτης*, πού καί μεγάλος στὴν ἡλικία εἶναι, καί ἀρκετὰ καλὸς πεζογράφος, ἔπεσε ἐδῶ σὲ τόσα λάθη; Γιατί κινήσῃ τὴν πρωτοτυπία. Θέλησε νά κινή κατὰ πρωτότυπο, ἐξαιρετικό, ἀλλὰ δὲν περίμενε νὰ τοῦ ἐρθῇ ἡ ἐμπνευσις.

Ἐνῷ ἡ *Αἰγλή*; Αὐτὴ ἔχει τὴν ἐμπνευσιν, βοήθη κατὰ πρωτότυπο καί νόστιμο. Ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ μῦθος της δὲν ἔχει σπουδαῖο ἐπιμύθιο. Κρίνετε: Ἐνα ποντικίον ἐπεσε κατὰ λάθος μέσα στ' ἀλεύρι καί βγήκε κατάσπρω. Ἐνόμισε ἔτσι πῶς ἔγινε ἀγνώριστο καί βγήκε ἀπὸ τὴν τρύπα του ξεθαρρεμένο. Ἀλλὰ ἡ γάτα τὸ γνῶρισε ἀμέσως καί τὰπᾶξε. Νόστιμο, τὸ ξαναλέω. Ἀλλὰ τί βγαίνει ἀπ' αὐτό; Σχεδὸν τίποτα.

Ἀντίθετα, τὸ ἐπιμύθιο τῆς *Περικλοῦδος* εἶναι θαυμάσιο: Καθένας κρίνει τὰ πράγματα κατὰ τὸ συμφέρον του ἡ σχετικὰ μὲ τὸν ἑαυτὸ του. Ὁ καντηλανάφτης τῆς ἐκκλησίας βρίσκει κακὸ τὸ καινούργιο μανουάλι, γιατί εἶναι πολὺ ψηλὸς καί ἀναγκάζεται νά σκύβῃ γιά νάβῃ τὰ κερά. Τὸ ἴδιο καί ἡ γυναῖκα του ἀλλὰ γιά τὸν ἀντίθετο λόγο: αὐτὴ εἶναι πολὺ κοντὴ καί, γιά νάβῃ τὰ κερά, ἀναγκάζεται νάναβῇ σὲ σκαμνί... Ἀνταποκρίνεται ὅμως μὲ τὴν πραγματικότητα αὐτὸς ὁ μῦθος, πού ἔχει τόσο ὠραία

ιδέα; Μοῦ φαίνεται ὅχι. Γιατί δὲν ὑπάρχει ἀνθρώπος τόσο ψηλὸς πού νάναγκάζεται νά σκύβῃ γιά νάβῃ τὰ κερά σ' ἕνα μανουάλι, ἀρκετὰ ψηλὸ βέβαια, ἀφοῦ μὴ γυναῖκα, ὅσο νάνα καί ἂν ὑποτεθῇ, ἀναγκάζεται νάναβῇ σὲ σκαμνί γιά νά τὸ φτάσῃ. Μὲ ἄλλους λόγους τὸ μανουάλι αὐτὸ εἶναι... ἀνύπαρκτο. Γιατί ἂν θάκανε τὸν καντηλανάφτη νά σκύβῃ, ἡ γυναῖκα του δὲν θάναγκαζόταν νάναβῇ σὲ σκαμνί καί πάλι, ἂν θάκανε τὴ γυναῖκα νάναβῇ σὲ σκαμνί, δὲν θάναγκαζόταν νά σκύβῃ ὁ καντηλανάφτης.

Ἡ *Ἑρείκη* μᾶς διηγείται γιά ἕνα σκύλο πού εἶχε μεγάλη ιδέα γιά τὴν ὁμορφίαν του. Κί' ὅταν εἶδε μιά μέρα τὸν ἑαυτὸ του στὸν καθρέφτη μᾶς βί-τρίνας, νομίζοντας πῶς βλέπει ἄλλο σκύλι, τοῦ φώναξε: «Πρ! βρωμόσκυλο, τί ἀσχημο πού εἶσαι!». Ἀλήθεια, πολλοὶ ἄνθρωποι, πού ἔχουν μεγάλη ιδέα γιά τὸν ἑαυτὸ τους, τὸ ἴδιο θά πάθαιναν καί θάλεγαν ἂν μπορούσαν νά τὸν ἴδουν σ' ἕναν ψυχικὸ καθρέφτη. Ἀλλὰ τέτοιους καθρέφτες τοῦ «γνώθι σαυτὸν» γιά τὸν ἄνθρωπο δὲν ὑπάρχει. Ὑπάρχει ὅμως γιά τὸν σκύλο, ὅπως μᾶς τὸν παρουσιάζει αὐτὸς ὁ μῦθος; Ἀμφιβάλλω. Γιατί κανένας σκύλος, ὅταν βλέπῃ τὸν ἑαυτὸ του σ' ἕναν καθρέφτη, δὲν τὸν παίρνει γι' ἄλλον καί μάλιστα ἕνας σκύλος φαντασμένος γιά τὴν ὁμορφίαν του, πού θά πῇ ὅτι πολλὰς φορὲς τὴν εἶδε καί τὴ θάμνασε σὲ φυσικούς ἢ τεχνητούς καθρέφτες... Πάντα ὅμως ὁ μῦθος τῆς *Ἑρείκης* εἶναι ἀπὸ τοὺς καλοὺς.

Τίποτα τὸ ἔκτακτο, ἀλλὰ καί τίποτα τὸ παράλογο δὲν παρουσιάζουν οἱ μῦθοι τῆς *Δικηγορίας* καί τοῦ *Δακρυνοῦ τῆς Μοναξίας*, πού κάπως μοιάζουν. Καί τῆς *Νταῖξης* ἐπίσης, πού εἶναι μᾶλλον καλός. Καί τοῦ *Νάρκισσου* πού εἶναι ἀκόμα καλύτερος, καί ἄλλων πολλῶν, πού θά τοὺς ἴδῃτε μεθ' αὐτοῦ δημοσιευμένους. Κί' ἐπειδὴ δὲν μπορῶ νά σχοληθῶ μὲ περισσότερους—θὰ θέλα πολλὰς στήλες—τελειῶ μὲ τὸ μῦθον τοῦ *Μαρίνου Βέργια* πού, στὴ Μικρὴ Τάξη, εἶναι ὁ καλύτερος. Αὐτὸς μᾶς μιλεῖ γιά τίς πέτρες ἐνός ὄρους, πού οἱ κάτω ζητοῦσαν ἀπὸ τίς πάνω ἰσότητα. Ὑστερα τίς φόρτωσαν σ' ἕνα κάρο, οἱ κάτω ἤλθαν ἀπάνω καί, φυσικά, γρίνιαζαν τώρα οἱ ἄλλες. Τὸ ἴδιο καί ὅταν τίς ξεφορτώσαν καί οἱ ἀπάνω ἤλθαν κάτω. Ὡστόσο ὁ καροποιεὶς τοὺς εἶπε: «Τὸ καλὸ πού σᾶς θέλω πᾶποτε, γιατί ἔτσι θά μαλῶνετε ὡς πού νὰ τελειώσῃ ὁ κόσμος!». Νὰ ὠραῖος μῦθος καί μὲ βαθὺ νόημα. Δέν ἔχω μόνον ἂν εἶναι πρωτότυπος. Ἄν τὸν σκέφθηκε ὁ κόσμος μόνος του ὁ *Μαρίνος Βέργιας* καί δὲν τὸν μιμήθηκε ἀπὸ πούθεν—γιατί ἀντιγραφή βέβαια δὲν εἶναι—εὐγε του! Πάντα τὸ πρῶτον βραβεῖο τοῦ ἀνήκει.

ΑΤΟΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΡΑΒΕΙΩΝ

ΑΝΩΤΕΡΑ ΤΑΞΙΣ (ἀπὸ 15 ἐτῶν καὶ ἄνω καθὼς καί ὅσοι δὲν ἐσημείωσαν ἡλικίαν)

ΠΡΩΤΟΝ ΠΡΑΒΕΙΟΝ: *Παλῆ Ἀθήνα* [20Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΠΡΑΒΕΙΟΝ: *Πάνθη Ἀβραδάτου* [20Ε].—*Ἑρείκη* [18Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΠΡΑΒΕΙΟΝ: *Δούλη Δωδεκανήσου* [16Ε].—*Αἰγλή* [16Ε].—*Περικλοῦδος* [14Ε].—(Ἐκτός Διαγωνισμοῦ *Νάρκισσος* [16Ε].)

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ ἀπὸ [12Ε] εἰς ἑκα-στον: *Ὀυρανὸς τῆς Δόξης*, *Δικηγορία*, *Δάκρυ τῆς Μοναξίας*, *Νταῖξη*, *Μύρα Σιλβάνια*.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ ἀπὸ [10Ε] εἰς ἑκα-στον: *Ντίνος Ἀγγερίτης*, *Ἰππότης τῶν Ρόδων*, *Νέλλη*, *Ριγκολέτος*, *Γαλάτεια*, *Ρέμβη*, *Πανελλήνιο Ὀνειρο*, *Γλυκεῖα Πίκρα*.

Γ' ΕΠΑΙΝΟΣ ἀπὸ [8Ε] εἰς ἑκα-στον: *Φοῖβος*, *Κεφαλλονίτης*, *Ρασπουτίν*, *Κόκκινη Σκιά*, *Μύρον τῆς Ἀνδρου*, *Πέτρος Ριονσαί*, *Ἀστέρι τῆς Μαμιάς*, *Νύμφη τοῦ Ἰονίου*, *Ἐρνάνης*, *Πέτρος Σανθός*, Ἄντ. Ἰωαννίδης.

ΜΙΚΡΑ ΤΑΞΙΣ (14 ἐτῶν καὶ κάτω)

ΠΡΩΤΟΝ ΠΡΑΒΕΙΟΝ: *Μαρίνος Βέργιας* [20Ε].

ΔΕΥΤΕΡΟΝ ΠΡΑΒΕΙΟΝ: *Μυσοστίς* [18Ε].—*Ναῖς* [18Ε].

ΤΡΙΤΟΝ ΠΡΑΒΕΙΟΝ: *Πινέλλο τοῦ Ραφαήλ* [16Ε].—*Μαγεμένο Δοξάρι* [14Ε].—*Παλληκαράκι* [14Ε].

Α' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [12Ε] εἰς ἑκα-στον: *Λυσόχαρτο*, *Μαρμαρομένους Βασιλιάς*, *Εὐαίσθητη Καρδούλα*, *Δροσερό Μελτέμι*, *Θούριος*.

Β' ΕΠΑΙΝΟΣ, ἀπὸ [10Ε] εἰς ἑκα-στον: *Γαλάζιος Κρίνος*, *Σάκης Μ.Βουτυράς*, *Σκυωνία Αἰδρα*, *Λευκάτας*, Ἄνθος τῆς Ἀνατολῆς, *Μπέλλα Κούκλα*, *Γαλανομάτα*, *Βάσιγκτων*, *Κρινορόδινη*, *Μαῖμου*, *Νικ. Γούτος*.

Στὸ ἐρχόμενο φυλλάδιο—κί' ἂν δὲν χωρέσουν, καί στὸ κατοπινὸ—θὰ δημοσιευθοῦν ὅλοι οἱ δημοσιεύσιμοι Μῦθοι εἴτε βραβευθέντες, εἴτε ἐπαινεθέντες. Μερικοὺς πού ἔχουν πολὺ καλὴν ιδέα, ἀλλὰ ὄχι καί ἀνάλογο γράφημα, θά τοὺς διορθώσω.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθήναι, 42 ὁδὸς *Εὐδριπίδου*, τὴν 11ην *Αὐγούστου 1932*

ΣΑΣ θυμίζω τοὺς Διαγωνισμοὺς τοῦ καλοκαριοῦ. Δέν πιστεύω βέβαια νὰ τοὺς ἐχάσατε—προκηρύχτηκαν στὰ φυλλάδια 35 καί 36—ἔχω ὅμως ὅτι πολλοὶ ἔχουν τὸ κακὸ ἴδιωμα νάναβάλλουν μὲ τὴν ιδέα πῶς ἔχουν καιρὸ, καί ὁ καιρὸς περνᾷ χωρὶς νὰ τὰ καταλαβαίνουν, καί πλησιάζει ἡ προθεσμία, καί στὸ τέλος τὰ κάνουν βιαστικά, καί φυσικά δὲν τὰ προφταίνουν ὅλα...

Καί τώρα λίγα λόγια στὸν καθένα, γιατί εἶναι ἀμέτρητοι πάλι ὅσοι μοῦ ἔγραψαν καί αὐτὴν τὴν ἐβδομάδα, χωριστὰ εἰκόνες πού ἔμειναν ἀπὸ τὴν προηγούμενη.

Σοῦ ἔστειλα τὸ βραβεῖο σου, *Θερινὴ Αὐγὴ*, καί ἐξέτέλεσα καί τίς ἄλλες σου παραγγέλεις. Χαριτωμένο τὸ γραμματάκι σου μὲ τὸ καθαρό καί εὐανάγνωστο γράφημα. Περιέργω ὅμως νὰ μὴν ἀπαντήσω στὸ προηγούμενο σου. Μὴ χάρηκες; Θερμὰ συγχαρητήρια γιά τὸ ἀριστα.

Γαλανομάτα, δὲν σοῦ ἀμφισβητῶ τὸ «ρεκόρ τῆς τεμπιλιάς». Ἀφοῦ ἔκαμες καί μοῦ γράψης ὀλέκερο χειμῶνα. Μόνον πού ἐλπίζω νὰ μὴν τὸ διατηρήσῃς... Τὸ ψευδώνυμο ἐνεκρίθη.

Μικρὸ Βιολάνι, σ' εὐχαριστῶ πού σὲ μὲν πρωτογράψης μόλις σ' ἄφηες ἡ ἔγραψα τεμπιλιά πού σ' ἔπιασε μετὰ τίς ἐξέτασεις. Μπράβο ὥστόσο πού κατάφερες νὰ

πάρης 10 σωστό. Αὐτὸ εἶναι σπάνιο... Τὴν ἐσχόγη σου τὴν ἔχω πολὺ καλὰ. Εἶναι ὠραία ὅσον τὸνομα τῆς καί φαντάζομαι τί ὠραία πού θά περνᾷς.

Ἡ ἀγγελία σου δημοσιεύθηκε, *Σανθὸ Ποντικίον*, καί τώρα βέβαια θάρρους νὰ λαβαίνης. Σοῦ ἔστειλα δέκα τετράδια. Χαίρετ' αὖ τὴν παλιά μου φίλη *Ἀργάμπη*, πού πολὺ καλὰ τὴ θυμοῦμαι.

Τριανταφυλλένιο Δάκρυ, εὐχαριστῶ τὴν «Ἀπλὴ Συντροφία» γιά τὸ ἐσπᾶθωμα καί χαίρετ' αὖ τὸ νέμου φίλο πού εἶναι τόσο καλός. Τὰ ψευδώνυμα, θὰ εἶδες, δημοσιεύθηκαν. Πολλὰ περιμένα ἀπὸ τὴν καλὴν Συντροφίαν σας.

Χαίρω—κί' εὐχαριστῶ—γί' αὐτὰ πού μοῦ γράφετε, *Τιτίνα*. Ἡ ἀνακρίρῃ Πρωτοδιαπλάσσοῦ καί Πρωτοδιαπλάσσοῦλας δὲν εἶναι λογοτεχνικός Διαγωνισμός γιά νὰ πῇ ὅτι βὰ προτιμῶν τοὺς ποιητὰς καί τίς ποιήτριες ἀπὸ τοὺς πεζογράφους. Εἶναι γιὰ ὅλην τὴν διαπλάστικὴν δράσιν, ἀκόμα καί γιά τίς Μ. Ἀγγελίες.

Πολὺ καλὸς ὁ βαθμὸς σου, *Μπουμπουλίνα*. Ναί, καλύτερα νὰ κάμῃς τὴν Γ' τάξιν σὲ δημόσιο Γυμνάσιο, γιά νὰ μὴν ἔχῃς ὕστερα νὰ δύνῃς καί ἄλλες ἐξέτασεις. Ὅσο γιά τὰ Εὔφημα, στὸ τέλος τοῦ χρόνου θὰ ταθροίσῃς καί θὰ μοῦ στείλῃς μιά σημείωσιν. Δέν τὸ λέει ὁ Ὁδηγός;

Κί' ἐγὼ, *Κισσὸς τῶν Βράχων*, νομίζω ὅτι ἡ ἐρώτησις τῆς 42ας Κυριακῆς εἶναι ἀπὸ τίς ὠριότερες πού σᾶς ἔδωσα ὡς τώρα. Τὴν ἀπάντησίν σου μπορεῖς νὰ τὴν στείλῃς μόλις τὴ γράψῃς. Γιά τὸ κομμάτι σου δὲν ἔχω ἀκόμη.

Τὸ γράμμα σου, *Λευκάτα*, μ' αὐτὰς τίς ἀναμνήσεις ἀπὸ τὴν Κέρκυρα τίς σχετικὰς μὲ μένα, μὲ συγκίνησε ἀληθινά. Ἦταν περιττὸ νὰ ξαναστείλῃς τὸ κομμάτι σου, γιατί τὸ ἔλαβα τότε καί τὸ διάβασα· ἀνέβαλλα ὅμως νὰ σοῦ ἀπαντήσω, γιατί ἤθελα νὰ σοῦ πῶ πολλά. Πρὸς τὸ παρὸν μάθε ὅτι τὸ διήγημα εἶναι ὠραῖο καί καλογραμμένο· ἡ ιδέα του ὅμως δὲν μέρσε καί γί' αὐτὴ τὴν ιδέα θά τὰ ξαναποῦμε.

Σοφία Μπαμῖα, χαίρω πολὺ πού γνῶρισε τόσες Διαπλάσσοῦλες. Ὁ Σὺλλογος «Ἐσπεράντο» ἀποτελεῖται ἀπὸ Διαπλάσσοῦλα πού ἄλλα ξέρουν καί ἄλλα μαθαίνουν τώρα Ἐσπεράντο. Λυσόχαρτο σοῦ ἔστειλα.

Διαβιάζω, *Αἰγλή*, καί συγχαρητήρια σοῦ στὸ *Νάρκισσο*, καί τὴν ἐκθεσὶν τοῦ διαγ. Κρυπτογραφίας πού τόσο σοῦ ἄρεσε (γιά τὴν ἀκριβείαν καί καθαρότητα πού ἐξηγεῖ τὸ κάθε τί).

Σπρίξ τῶν Πάγων, αὐτὸ σοῦ ἐνέκριναν. Ἐγὼ, εὐγες πού προδιόχτηκες μὲ ἀριστα καί ἡλθες πρῶτος ἀπ' ὅλους τοὺς μαθητὰς τοῦ σχολείου σου. Στίς «Μαγικὰς Εἰκόνας χωρὶς εἰκόνας» δὲν εἶναι ἀπαρτί-τητο νὰ τηρητὶ ὀρθογραφία.

Καλὰ σοῦ ἔλεγε ἡ θεὰ σου, *Μικρὴ Κορφατοπούλα*, καί ἔπρεπε νὰ τὴν ἀκούσῃς νωρίτερα νὰ νάρχησῃς νὰ μοῦ γράψῃς. Ἄς εἶναι, ἄλλες ἄργησαν περισσότερο ἀπὸ ἐνῆμιστον χρόνον... Τὸ ψευδώνυμο πού προτιμοῦσες δὲν ἦταν ἐλεύθερο. Χαίρετοιμοὺς στὴν παλιά μου *Κυανόλευκη Σημαία*.

Νά, δὲν τῶλεγα; Ὅχι τὸ ὀλόκληρον χρό-νια ἔχει συνδρομητρία μου ἡ *Σπρίξ* καί τώρα μόλις μπαίνει στὴν κίνησιν. Ὡστόσο χαίρω πολὺ ἐπὶ προστίθεται ἀκόμα μιά Διαπλάσσοῦλα καί τόσο καλὴ παλιά φίλη. Ἐλπίζω νὰ μοῦ γράψῃ τακτικά.

Τὰ ἴδια πρέπει νὰ πῶ καί σὲ σένα, *Μαγεμένο Νησάκι*. Ὁδηγὸ σοῦ ἔστειλα. Φίλησέ μου τὴν ἀδελφούλα στὴ μυτίτσα

πού τὴ χτύπησε γί' ἀγάπη μου, καί πῆς τῆς πῶς τὴν περιμένω...

Σὲ συγχαίρω, *Μαύρη Μάσκα*,—αὐτὸ, εἶδες, σοῦ ἐνέκριναν—πού στίς ἐξέτασεις γιά τὸ «σερτιφικὰ» ἤλθες πρώτη μέσα στίς 19 πού πέτυχαν. Ἐπίσης πού προδιόχτηκες μὲ τόσο καλὸ βαθμὸ στὰ Ἑλληνικά. Κί' ἐγὼ εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη ἀπὸ τὰ ποτελέσματα!

Ὅχι, *Σεπεόμενος Δόρδε*, γί' αὐτὴ τὴν καθυστέρησιν δὲν φταίει ὁ καὶμένος ὁ Ἀνανίας· μᾶλλον τὸ ταχυδρομεῖο. Πολὺ μὲ διασκέδασε τὸ γουστὸζο σου γράμμα. Κί' ἐλπίζω νὰ μὴν ἄργησῃς νὰ μοῦ ξαναγράψῃς, μολοντί ὁ χώρος δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ σοῦ ἀπαντήσω σ' ὅλα.

Εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὰ καλὰ λόγια, *Παοχαλίδα*, σ' ἐνέγραψα μὲ χαρὰ καί σοῦ ἐνέκριναν τὸ πρῶτον ἀπὸ τὰ ψευδώνυμα πού ἐπρότεινες. Σ' εὐχαριστῶ ἀκόμα πού θὰ ἐργασθῇς καί γιά τὴν διάδοσίν μου.

Ἐκαμες πολὺ καλὰ, *Μιρέλλα*, καί πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ πρῶτον σου γράμμα. Ἐλπίζω τώρα νὰ μοῦ γράψῃς συχνὰ καί περιμένω τὸ διήγημά σου γιά τὴ Σελίδα.

Ταξιδιώτην, *Ναπολέοντα*, *Ἡρωϊκὴ Φέσσα*, καί τὰ δικὰ σας γράμματα τὰ διάβασα μὲ πολὺ μεγάλη εὐχαρίστησιν, ἀλλὰ δὲν μένει πιά τόπος νὰ σᾶς ἀπαντήσω. Μόνον στὴ *Ναπολέοντῃ* θά πῶ ὅτι ἡ Μ. Υ. δὲν εἶναι πιά.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, ὅτε ἐνα-νεύεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, ὁρ. 10

Τὸ πρῶτον κατῆκον τοῦ κα-
λοῦ συνδρομητοῦ εἶναι ἡ ἐγκαι-
ρος ἀνανέωσις τῆς συνδρομῆς του

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 260ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων.
Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέ-
χρι τῆς 13 Ὀκτωβρίου.

489. Δεξιόγραφος

Μιά νότα κι' ἓνα ζῶο
Ὁ λύτης τὰ ἐνώνει
Καὶ κάθε ζῶο μὲ τοῦτο
Μπορεῖ νὰ τὸ τσακῶνῃ
Πεισμασάρα

490. Συλλαβόγραφος

Ἀρχίζω νὰ παίζω στὸ πιάνο,
Μὰ μόλις δὺο νότες προφτάνω,
Γιατὶ ἄξαφν' ἀκούω κοράκι
Νὰ κρώξῃ — θυμῶνω λιγάκι,
Γυρίζω καὶ βλέπω — τί χάλι! —
Γυμνὸ, ἄτριχο, κάποιο κεφάλι.
Ἐρεῖκν

491. Μικτόν

Ἄν ἀπὸ μιά τους συλλαβὴ
Δυὸ κατοικίδια δώσουν,
Ἐνα πουλὶ πού τρώγεται
Ἀκόπως θὰ σκαρώσουν.
Ἄν τώρα τὰ πουλὶ αὐτὸ
Τὸ ἀναγομματίσῃς,
Θὰ γίνῃ ἓνα τετράποδο
Ποῦ τρώγεται ἐπίσης.
Κι' ἂν τὸ κεφάλι ἀλλάξῃ,
Τοῦ ζώου αὐτοῦ κι' ὁ τόνος,
Ἐν' ἀποτέλεσμα θὰ βγῇ
Τοῦ κρύου τοῦ χειμῶνος.
Ἕγνων τῆς Ἐλευθερίας

492. Αἶνιγμα

Τὸ ἀρσενικό μου πιστικὸς
Ἀρχαίου βασιλιᾶ πιστὸς
Μ' ἀνδρεία καὶ μὲ χάρι.
Τὸ θηλυκὸ μου μιὰ ζωνερή,
Πανόμορφη καὶ λυγερή
Γοργόνα μὲ καμάρι.

Ἰων

493. Κρυπτογραφικὸν

1 2 3 4 5 6 7 = Ἀρχαῖος θεὸς
2 6 2 3 7 = Ἀρχαῖος βασιλεὺς
3 2 3 7 = Ζῶον
4 5 3 7 = Φυσικὸν ἐξόγκωμα
5 3 1 7 = Ὁφίς
6 3 4 2 6 3 7 = Μῆν
7 6 2 6 7 = Ληστής

Λυσόχαρτο

494. Στενογραφία ΤΑΕΜΣΚΙ

Διὰ τῶν γραμμάτων τούτων, ὅσας δὴ-
ποτε φορές ἐπαναλαμβανόμενων, νὰ
σχηματισθῇ ρητόν τῆς Γραφῆς ἐξ ἑπτὰ
λέξεων.

Τὰ γράμματα ἔχουν γραφεῖ καθ' ἣν
τάξιν πρωτοεμφανίζονται εἰς τὸ ρητόν.
Περιπλοκάς

495. Ἀκροστιχὶς ἐξ Ἀντιθέτων

Νὰ εὑρεθοῦν ἀντίθετα τῶν κάτωθι
λέξεων τοιαῦτα, ὥστε τὰρχικὰ τῶν ν'
ἀποτελοῦν Γίγαντα :

καινός, καύχημα, ἐγκρατής, πορνής,
εὐφροσύνη, ἄσπερος, οὐσία, ἄγριος, ἀκλόνη-
τος.

Πολυβώτης

496-500. Ὁμοιόμορφα Ἑλλειποσύμ- φωνα.

1. εἰα = ἐντομον.
2. εἰα = ἀρχ. βασιλεὺς.
3. εἰα = ὄφις.
4. εἰα = ἀστερισμός.
5. εἰα = ἄσιαν. κράτος.

Ἀνίκητος Πολεμιστῆς

501. Γεῖφος

οφ οφ η η ο ο
οφ οφ ω κλ τὸ φῶς ο
οφ οφ η η ο ο
οφ η ο ο

Πρωῖνὸ Κελάδημα

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 22

294. Σεμέλη (σέ-μέλι). — 295. Θάμνος
-ἀμνός. — 296. Κουρέλι-κουνέλι. — 297.
Σόλα-ἄλας. — 298.

299. ΠΙΝΔΑΡΟΣ
Α Σ Π Α Σ Ι Α (*Ιδας, Νίνος, δορά,
Σ Ο Τ Θ Ἄναντας, Ρόδος, ὁ-
Π Ο Δ Α Ρ Γ Η ρος, Σάρος). — 300.
Α Α Α Ρ Ν Στὴ λίμνη (Κω-
Σ Τ Ρ Α Τ Ι Α ΣΤΗ... ΠοΛΥ-
Ι Γ Ι Ἰ ΜΝΙΑ... — 301.
Α Θ Η Ν Α Ἰ Σ

Τὰ παθήματα μα-
θήματα (ΤΑΠΗΣ, ἈΘΗΝΑ, ΜΑΤΘΑΙΟΣ
Τ Α Π ἈΜΑΛΘΕΙΑ, ΘΗΜΑΚΟΣ, Ἀ-
Α Θ Η ΤΑΛάντη). — 302. Τὰ ἐν οἴκῳ
Μ Α Τ μὴ ἐν δήμῳ. — 303. Ἐγκρά-
Α Μ Α τεια κρηπίς ἀρετῆς (ἐν κρα τι,
Θ Η Μ ἄκρη, π' εἰς ἀρε, τίς.) — 304-
Α Τ Α 306. 1, Λέλια (le, lit, à). 2,
Κάποιος (cape, y, os). 3, Λούλα (loupe,
la). — 307. Amer-argme.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἀπλά στοι-
χεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10
λέξεων 60 λεπτά ἡ λέξις μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα
δρ. 1 καὶ μὲ κεφαλαία δρ. 1, 50. Ὁ χωριστὸς
στίχος δρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ
διπλά. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

[ΑΒ'—390]

Ευκλοφόρησε τὸ 3-4 φύλλον τοῦ πε-
ριοδικοῦ τῆς «Χαρούμενης Συντρο-
φίδας» «ΜΑΚΕΔΟΝΟΠΟΥΛΟ».

[ΑΒ'—391]

ΑΣΤΡΟΝ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

ΑΣΤΡΟΝ ΤΗΣ ΕΥΤΥΧΙΑΣ

[ΑΒ'—392]

Πρωτοπαίνοντας στήν κίνηση ἀλλη-
λογραφῶν, ἀνταλλάσσω κάρτες ἡθο-
ποιῶν, τετραδιάκια μὲ δλους-ες. Δ/σις:
Σηλυβρίδην δικηγόρον, Λάρισαν διὰ:

Μελαχροινούλα

[ΑΒ'—393]

Ἰώ, ποῦ εἶναι οἱ ὑποσχέσεις σου; Τόσο
γρήγορα μὰς ἐξέλασες; — Χλόη, Ἐλπίς.

[ΑΒ'—394]

Λογοτεχνικὸς Διαγωνισμὸς ἀνεκδότου
ποῦ ἐδιαβάσατε ἢ ἀκούσατε. Συμμε-
τοχὴ τρίταρχος ἀντὶ χρημάτων στείλατε
γραμματόσημα ἀσφράγιστα. Προθεσμία μῆ-
νιαία. Βραβεῖα δύο: 1ον) Βιβλίον Βέρν,
χρυσόδετον, 2ον) Ἑλληνογαλλικὸν λεξι-
κόν. Δ/σις: Γ. Γατόπουλον, Τιμολέοντος
32 Ἀθήνας, Μελισσηνοῦ καὶ Ἐρυθρόδαμνη,
περιμένω.

Γ. Γατόπουλος

[ΑΒ'—395]

Ὁ Φάουστ, ἐπειδὴ εἶναι στήν ἐξοχή,
θὰ βγάλῃ τὰ ἀποτελέσματα τῶν δια-
γωνισμῶν τοῦ θῆν γυρίσῃ.

Γαργαντούας

[ΑΒ'—396]

Ανταλλάσσω τετραδιάκια. Ἀπάντῳ ἀ-
μέσως. Στείλατε νέαν Δ/σιν: Α. Κ.,
Ναυάρχου Μπίττυ 68, Πειραιεύς. Δορέτ-
να, Χαραυγή, Μίκυ Μάους, Ἀστέρ-
της Αὐγῆς ἀκόμη;

Μιρέττ

[ΑΒ'—397]

Ανταλλάσσω τετραδιάκια καὶ ἀλληλο-
γραφῶ μὲ κορίτσια 14 ἐτῶν καὶ κά-
τω. Δ/σις: Ἐλένην Ἀλ. Κουτσοδόντη,
Σῆρον διὰ: Μάτα Χάρι

[ΑΒ'—398]

Περιμένω ἀπὸ κάθε εὐγενική ψυχὴ ἐ-
να τετραδιάκι. Ἀνταλλάσσω ἀκόμη
καὶ τοπεῖα. Στείλετε στὴ Δ/ση: Ἐμμα-
νουὴλ Κριθάκιν, Συνοικία Μπόλαρη, Χανιά
Κρήτης.

Δικέφαλος Ἀετὸς

[ΑΒ'—399]

ΣΥΛΛΟΓΟΣ «ΕΣΠΕΡΑΝΤΟ»

Ἀποτελέσματα Βου Διαγωνισμοῦ, ἀ-
νταλλάσσω τοπεῖα: Βραβεῖον μὲ: 1,
Ἐανθούλα. 2, Γιούλης Ἀνθῆς. 3, Σπίθα. 4,
Ἐνωσις Συνδρομητῶν Διαπλάσεως. 5,
Γαρδένια. 6, Χλόη. 7, Μπελίνα. 8, Ἐξυ-
πνο Κυπριωτάκι. 9, Νίκη. 10, Τρεῖς Σω-
ματοφύλακες. Λοιποὺς εὐχαριστοῦμεν.

3ος Διαγωνισμὸς ἀγράφων Γελοιο-
γραφικῶν καρτῶν. Συμμετοχὴ τρίταρχος.
Προθεσμία διμηνος. Δ/σις: Σόλων
Χαλκιοπούλου (διὰ Ἐσπεράντο) Χανιά-
Κρήτης. Περιμένουμε ὑποσκήριξιν ἀπ' ὁ-
λους-ες, ἐξχωρα ἀπὸ Συλλόγους. Τὰ 10
βραβεῖα θὰ δωθοῦν ἀνυπερθέτως.

[ΑΒ'—400]

Ἡ «ΕΣΠΕΡΑΝΤΟ» εὐχεται στὸν πρόσ-
δρο τῆς Ἐρνάνη ἀναχωρήσαντα εἰς
Ἀθήνας δι' ἀνωτέρας σπουδᾶς, κάθε ἐπι-
τυχία.

Κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Γενικῆς Συνε-
λεύσεως, τοῦ ἀπονέμεται ὁ τίτλος τοῦ Ἐ-
πιτίμου Προέδρου, λόγω τῶν μεγάλων
ὠνρησιῶν τὰς ὁποίας προσέφερε εἰς τὸν
σύλλογον.

[ΑΒ'—401]

ΓΑΡΔΕΝΙΑ, Στὸ γιόρτασμά σου, στέλ-
νω γιὰ εὐχὴς ἓνα μπουκέτο ἀπὸ ἀγνὲς
Γαρδένιες. Ἀνθισμένη Τριανταφυλλιά
(Βάτραχος)

[ΑΒ'—402]

Υποστηρίξατε τὸν διαγωνισμὸ τῆς ἈΒ'
—336) ποῦ παρατείνεται ἐπὶ μῆνα.
ΠΕΙΡΑΙΩΤΑΚΙ

[ΑΒ'—403]

Ἀγαπημένη μου Γαρδένια, στὴ γιορ-
τούλα σου εὐχομαι χρόνια πολλὰ καὶ
τὴν εὐτυχία γιὰ πάντα νὰ ἔχῃς συντροφιά.
Ἐδισ

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς Α' Περιόδου (1879 — 1893) ἀπὸ
τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν
ἀκόμη μόνον οἱ ἐξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος,
καὶ 18ος. Ἐκαστος τόμος δοχ. 25, τα-
χυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δοχ.
38, 50 διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δοχ.
35 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς Β' Περιόδου (1894 — 1931), ὑπάρ-
χουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 38 ἐν
ὄλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐ-
τῶν 1894 — 1928 τιμῶνται ἕκαστος ἀρ-
αφος δοχ. 80 καὶ ραμμένος δοχ. 85.
Οἱ δὲ Τόμοι τοῦ 1929, 1930 καὶ 1931
τιμῶνται ἕκαστος ἀρραφος δοχ. 110 καὶ
ραμμένος δοχ. 115.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἐκαστοῦ τόμου
προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμὰς: Διὰ τὸ
Ἐσωτερικὸν δοχ. 5 ὁ ἀρραφος καὶ δοχ.
15 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικὸν
δοχ. 23 εἴτε ἀρραφος εἴτε ραμμένος.
